

HIBRU

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Vo pasio rigatoreva iravu voeaopa oirao pie vovou irara Jiu-pa irara iava voea. Ari viapau taraipaviei oiso, Iroutoa rutu vo rigato purareva.

Uva Krai iava Kristenpa irara tavitavireva oiso purapaoro, Ro Krai ira oearovu rutu-ia pute iraopareveira reipaoro voea iava, oiso osa voea profet irara, ora voea enselpa irara, ora ro Moses, ora Josua, ora pris irara Eron vo saraaro iava voea. Ora oiso tapo puraroepa vo pasio-ia, Vao Airepa Reo Ovoi oa tuariripa-ia pute iraopaiveira tauva vatepaoro oirarapa. Ora vao koruoua oa purareva ora rera-ia Krai ora aue tapo varao oirao pie reoro oara rutu Jiu varaaro-ia putepaiveira varao oara oisoa purapaive vo tuariri rutu.

Oire uva Papara 11 sovara-ia goru reoro rutu toupaveira oreoroa epao voea iava tuariripa irara oea varaaro oirao pie vovou oisoa kareke piepaive Pautoa raga-ia rari iraopaoro vo osa oisoa oaravu kovoara purapaive.

1. Jisas iava vao aviavi pie reo, ira-a orekerovu rutu vituaro-a rera, 1:1-3.
2. Krai voea-ia enselpa irara puteparevoi rutu, 1:4-2:18.
3. Krai vaiterei-ia Moses vaio ora Josua puteparevoi rutu, 3:1-4:13.
4. Krai voea-ia pris irara Eron vo saraaro iava pute iraoparevoi rutu, 4:14-7:28.

5. Tuariripa koruouaroa-ia puteparevoi Kraiss, uvare ora rera iava revasiva-ia ovoioipa koruoua purareva Airepa Reo Ovoi oirao piepaoro, 8:1–10:18.
6. Oirao pie vovou-a vao oa-ia uvui iraopaviei ra Pauto roru piepape oiso osa tuariripa irara oisoa rera roru piepaive, 10:19–12:29.
7. Goru reo vatereva Kristen irara vo vovouroaro tore piepasa, oiso ra tuuvu vovouvira toupave, 13:1-25.

Pauto Oviitoaaro Vigeipa Reo Vatepare

¹ Pauto tuariri rutu ora rera vo reoaro oisoa vatevatepareve voeaopa vigei aao iraraaro. Ora vo osa tapo vo oraivarovu rutu-ia oisoa profet irara-ia piepareve ra rera vo reoaro kareke pieive va kosi pieoro.

² ✧ Ari vo vokiroya varao-ia ovoioipa vokiroya oara-ia Pauto ora rera vo reoaro kosi pierevora rera Oviitoaaro-ia. Ro-ia ira iavirava Pauto orekerovu rutu pura rovoreva voari rovoa rutu-ia. Ora oiso tapore eera ira-ia orekerovu rutu touvereava vo ovoioipa voki-ia, ra oiso rutu pieve evara, Rera raga varaaro.

³ ✧ Eera Jisas ira iava roropaiveira aviavia vova Pauto vo kerariaro-ia. Ro ira kekepaoro oiso taraipaaepa, O ari Pauto oiso toupaveira osa ro, uvare Pautoa-va areiipaveira rutu Jisas. Rera vo reoaro vo goruaro oa-ia orekerovu rutu voka piepareveira oiso vuvuiua-ia ora vo rasitoa-ia, oisore ra orekerovu rutu oisi raga toupave vo vokiara rutu-ia. Oire uva raiva pura rovoreva

---

✧ **1:2:** Ga 4:4; Hi 2:3; Sam 2:8   ✧ **1:3:** Jo 1:14; Kl 1:17

oirara rutupa vo vuriara rutu verapasa vo ora rera revasiaro-ia. Oa iava vo vokio oirapapa varata-ia pauparoi vuvuiua-ia Pauto ruvara-ia, ro-ia Reitoa rutu ira oearovu rutu-ia king irara putepareveira.

Pauto Oviitoaaro Ira Enselpa Irara Rutu-ia Putepare

⁴ Eva-a oa iava rera raga enselpa irara-ia putepareveira rutu. Oiso osa raga ita rera vaisiario voea vaisiario-ia putepareveira vo vaisio-ia oa vatereva Aiteto Pauto rerapa.

⁵ ✧ Uva va vituaro iava oiso toupai, uvare viapau oiso irai voea iava enselpa irara oisi tavireva oiso,

‘Vii-a ragai Oviitoaaro. Vo vokio-ia ragai-a vii aitetoaaro.’

Ora oiso tapo osa viapau oiso irai voea iava enselpa irara tavireva oiso,

‘Ragai-a rera aitearo. Ira taru toupareverea ragai Oviitoaaro.’

⁶ ✧ Oire vosa Pauto ora rera Oviitoaaro rutu Avaioto vara piesa aueparoepa, uva oiso puraroepa,

‘Voea rutu Pauto voeaaro purapurapa irara ensel irara taku viro iraoave rera Oviitoaaro-ia vuurapa vaisi puraoro.’

⁷ ✧ Oire uva voeao enselpa irara oea iava Pauto oiso puraroepa,

‘Purapurapa irara ensel irara puraava, oiso ra oiso toupave osa kiuvu. Ora tapo ragai

voeaaro kovopa irara oiso puraava, ra oiso toupave osa vuvua.’

8 ✧ Oire uva vo reo raga purareva rera Ovi-itoaaro iava oiso,

‘Turaro. Vii vaaro paupa viapau oiso opesiperea. Oa touvira rutu toupaverea ovusa va-ia paupau oearovu rutu tokipaoro. Voeao rutupa reipaverea, oea torevokovira rovirieipariverea.

9 ✧ Viigoa vovou iraopau torevokoa purapasa vao vuria verapaoro. Eva-a oa vituaro iava Pauto, vii reraaro Pauto vii roporevora. Oa iava oearovu rutu-ia putepari, vo osa viipa avivikepaaveira vii-ia vuurapa vaisi purapaoro. Va-a vao oa vituaro iava roru vovou rutu vaterevora viipa.’

10 ✧ Oire uva oiso tapo puraroepa Pauto, ‘Vii-a Turaro viigoa vo rasio karekeriva va pura-paoro rovoa-ia. Oa iava ora vii iava vavaea raga-ia vuvuiua ita aia purariva.

11 Ari ita, oiraopavira rutu. Vara rutu opesiperea, vo osa vii raga touvira rutu toupari. Oara rutu evara rutapaperea avukapaoro. Oiso rutu osa varoara varao oarapa tutuu piepa-peira oiso ra karikari piro.

12 Oisi-a eisi osa piepaivora uvuipau ra vara vikopari vara vikipasa. Uva vara rutu oisi purariva oara ora tavariopapeira oiso osa varoara ora tavariopapeira, vo osa vii viapau oisi otavarioiei. Ora viapau rutu oiso avukapaverea.’

13 ✧ Ari ita, Pauto viapau irai enseltoa vai tavireva oiso purapaoro,
 ‘Vo pauu ragai vaaro iava oirapapa varata. Uva tuepauverea vo vokio-ia oa-ia voeao viiva keripa irara tovoaverea vo vii reroaro, oiso rutu osa orekerovu varao oara ivara-ia tasipaiveira kokotoara.’

14 Oire uva eake rutu-a voeao enselpa irara? Uvare voea rutu kovopaiveira urauravira Pautoapa. Oa iava Pauto voea sipopareveira voearo tauvapasa oearoa ora vatatopopaaveira rerare tuevira. Vo osa voeapa ruipaparo, oiso ra ora rera iare voea oupareve.

2

Pauto Vo Ruipaaro Oisi Toupaveira Ra Vorevira Ora Rerapa Vigei Oupareve

¹ Oire uva vo reo-a vao oreoa vate rovoivora vigeipa oiraopa reo rutu, oa iava vo reo uvu iraopapeira. Vo reo-ia pitupapeira goruvira rutu. Teapi vo reo arova ora aapaapau pie oiso osa opitaisi vo avaka rovu ivara-ia gaegaerepai.

² ✧ Uva vo siposipoa-a vao oa purapaiveira enselpa irara oa eveipaiveira oirara rutu oiso, Va-a vao-ia oiraopa siposipo rutu aue Reo Taisi Jiu vaaro. Uva viapau oiso vearovira vo reo sirova utu rovopaaepa. Oa iava vuria vo voriaro uvuivira ouivora.

³ ✧ Oire uva apeisi-a? Vosa vo siposipo eva uvu ragapape vo pitupitu iava Pauto vaaro oearovu oupa vore ora rera iare, uva apeisi ragavira oiso

osa iava uvuipaviei ra vuri vovou vo voriaro vatavatape? Viapau rutu uvuipaviei ra vuria vo voriaro vatavatape, uvare Turaro Vearo Siposipo kosi pie rovoreva. Oa iava oearovu va uvuivoiva, Pauto voea oureva ora rera iare. Va-a eva oa rutu vituaro iava vo siposipo oiraopavira rutu oiso karekeerao vigeipa.

⁴ ✧ Uva Pauto vigei rutupa evo reo oirao piereva oaravu rutu ravotoara puraoro vigeipa ora rera vo goruaro riro goru rutu kareke pieoro. Oa iava oaravu tapo vatereva voeaopa oirao pie vovou irara, varao vatevateara Tugoropato Uraurato varaaro. Uva vara-a evara oara vatereva voeapa ora rera vo ruipaaro raga-ia, Pauto.

Jisas Raga Uvuiparoi Rutu Vorevira Vigei Oupasa

⁵ Oire uva airepa vovouva urioroepa Krais. Oa iava viapau oiso Pauto enselpa irara reesireva oisore ra varao-ia airepa rugooro tokipaave, varao oara iava tavitaviparai.

⁶ ✧ Viapau. Ari, iravu oirato oiso puraroepa Tugoropa Vuku sovara-ia oiso, 'Pauto. Eake irara vai-a oirara ra voeare rugorugoo rovou? Iu. Eake rutu-a oirara ra voeapa siraopau rutu?

⁷ Ari ita, poteku vuutavi raga oa-ia voeapa oisi pierivora, oiso ra enselpa irara reroarovi toupave. Uva evoea oirara oea-ia keraria tovorivora, oiso ra vara rutu voea vaisiaro kae piepaive. Uvare orekerovu

---

✧ **2:4:** Jo 4:48; 1 Ko 12:4; Ef 1:5   ✧ **2:6:** Sam 8:4-6

rutu voea reroaro toupaveira varao oara
rutu tokipaveira.’

8 Oiraopavira rutu oiso osa evo reo purapai
oiso, Orekerovu rutu oirara reroarovi toupavoi
varao oarapa reipaaveira. Ari touvira rutu
oirara siitueperea vo rara oisi pieive orekerovupa
reioro.

9 ✧ Ari ita, viapau oirara oisi kekepapeira, ari
Jisas raga. Poteku vuutavi raga oa-ia tourevora vo
enselpa irara reroarovi oiravira. Oa iava Pauto
oirara rutupa siraooro Jisas siporevora, oiso ra
voea rutupa kopiuro. Okopii isivaaro iava rera
kae pieredora ora rera iare. Uva rerapa rei vaisi
rutu vaterevora rera tovooro rera vo kerariaro
sovora-ia.

10 Uvare Pauto-a ira orekerovu rutu karekereva
ora rerapa. Ora orekerovu rutu rovo rovoreva.
Eva-a oa vituaro iava oisi torevokovira rutu Jisas
oisi piereda. Ari ita, Jisas eera ira iava oirara
rutu uvuipaai ra oisi toupave, ra va iava Pauto
ora rera iare vorevira voea oupareve. Uva va-
a vao oa vituaro purareva Jisas siitoka ouoro.
Uvare rera raga kataitoa rutu ira uvuivira rutu
karekeroepa oirara rutu tuvetuvepasa vaore,
oiso ra Pauto voaaro koatapaave.

11 ✧ Uva Jisas vuriara rutu vera iraopaveira
oirara iava. Oa iava voea rutu Jisas vase areiivira
rutu toupaveira, uvare torevoko irara-a vigei.
Oa iava kataitoa rutu-a Aiteto Pauto vigei rutu
Aitearo. Oa-a eva oa sirova viapau oiso Jisas ariia
vai oupareveira, vo rara oirao pie vovou irara
rutu vaisipareve oiso, “*Ragai araoko iraraaro.*”

✧ 2:9: Fl 2:7-9; Ap 2:33; Jo 3:16 ✧ 2:11: Hi 10:10

12 ✧ Ira vo reoaro oiso puraepa,
*'Pauto. Ragai vii iava araoko irara oaa tavipaoro
 vii vaisaro-ia vuurapa vaisi purapaaverea
 vo oirara rutu osireiario-ia voea oea ora
 gurupaave.'*

13 ✧ Ora vo reo-ia tapo rera vo reoaro oa-ia oiso
 puraroepa,
'Ragai vii-ia Pauto rari vovou purapaaveira.'
 Ora vo reo tapo oa oiso purapai,
*'Ragai-a vao ragoa voeavio tapo kakae vure
 toupavaoi, oea vaterevora Pauto ragaipa.'*

Jisas Ira Oiravira Karekeroepa Vigei Tauvasa

14 ✧ Oire uva voeao oea oiso vaisireva kakae
 vure evoea-a oirara rutu. Uvare Jisas oisi rutu
 kavauroepa oiso osa voeao oirara oeava arei-
 ipare. Ira eisi ragavira piereva aue-ia evao
 parikou-ia kopiioro, oiso ra Seten vo goruaro-ia
 tasireve vao oirara kopii piepa goru.

15 ✧ Uva Jisas Seten-ia pute ovoireva rera vo
 goruaro tokooro. Oa iava voea vo rugoru-
 gooroaro karukarureva voeao oea vokiara rutu-
 ia oisoa kopiipapa uriripaave. Uva vo uriri tapo
 eva opesi pie ovoireva.

16 Oiraopavira rutu vao-ia taraipavio oiso, Vi-
 apau oiso enselpa irara tauvapareveira. Viapau.
 Aue iava uvare voea-a voeao oea tauvapareveira
 oea toupai Ebrahim aao iraraaro.

17 ✧ Oa vituaro iava oiso rutu karekeroepa
 osa oirara rutu araokotoaaro, oisore ra oiravira

✧ 2:12: Sam 22:22 ✧ 2:13: Ais 8:17-18; Jo 10:29 ✧ 2:14: Mt
 16:17; Jo 1:14 ✧ 2:15: Ro 8:15; 2 Ti 1:7 ✧ 2:17: Fl 2:7; 1 Jo 2:2,
 4:10

rutu touoro goruvira rutu Pauto vo kovoaro purapareve. Vo kovo-ia okovoa oisoa purapareve Rovopato Pristo, oiraopa kovotoa rutu Pautoa-pa tauoara purapaoro vigei iavirava siraovira. Oa iava Pauto oirara iava vuri vovouro rutu verareva.

¹⁸ ✧ Oire uva oisi ragavira eisi osa toupaooro uvuiparoveira rutu voeao tauvapaoro oea-ia kokaraparoveira Seten. Eake iava? Uvare Jisas tapo-ia kokara ragaroepa rera Seten. Oa iava va-ia vo sirao oureva eera, vo osa voa Jisas rera-ia Seten vorevira putereva rutu.

3

Vao Turaro Vaisi Jisas Vaaro Oa Vao-ia Turaro Vaisi Moses Vaaro Puteva

¹ Araoko irara oaa, visii vaisireva Pauto, “Ragaipa.” Uvare viapau vuri vovou vaiei visii-ia. Oire rugoo iraopata rore Jisas. Eera ira siporevora Pauto vo rasio iare rera vo reoaro kaepasa. Oa iava oiso rera karekerevora rera Rovopatoa rutu Pristo. Uva rera-a eera ira vaisipai oiso, “Vigei reraaro.”

² Uva viapau oiso Pautoa-va kaureoroepa ro ira roporeva rutu vo kovo purapasa. Oiso osa pierева aue Moses ira viapau oiso potereva vo oirara rutupa kovopaoro Pauto voeaaro ora Pautoa tapopa.

³ ✧ Oire auea vao-ia ovoovoa ro iava oirato ira kepa paureve rei vaisi kepa. Ra rera vaisiario reiparo vo kepa-ia. Oiso osa aue Jisas ira vaisiario

Moses vaisiario-ia puteva vo Pauto rugorugooario-ia.

⁴ Ari ita, viapau oiso okepai akukuvira kareke ragapapeira. Viapau. Ari oirara raga oea vo keparo rutu evara paupaiveira. Oiso osa Pauto ro ira orekerovu rutu purareva.

⁵ ✧ Oire uva Moses-a eera Pauto kovopatoaaro. Uva viapau oisoa potepareve voeaopa kovopaoro oea Pauto vo kepaaro-ia toupaveira. Viapau. Asi eva-ia rera vo kovoaro ovoova purareva vao oa iava ora tavitaviave vo utupaua.

⁶ ✧ Ari ita, uva Krais-a Pauto Oviitoaaro rutu ira tapo viapau oiso potepareveira vigei tokipaoro vigoa oiso toupapeira, Pauto vo kepaaro. Uva vigei vao vigoa oiso rutu toupai, Pauto vo kepaaro, vo rara Krais-ia oirao piepaoro goruvira pitupape vo Pauto vo Saraarore tuepaoro.

Voeao Oea Pauto Gisipoarova Kaureopaai Oea Viapau Uvuipai Ra Reareaa Vai Ouive

⁷ ✧ Oire uva eisi tupaoro Tugoropato Uraurato ravaavira vigei vatatopo piepareveira oiso purapaoro,

‘Vo osa vo vokio reoara uvu iraopata varao vova Pauto gisipoaro-ia,

⁸ ra opeita oiso vo vovouro purapata osa voviri tuariri kaureopataepa rutu Pautoa-va. Vo osa voraro toutava raaka tapiro evoava oisoa Moses vo reoroaro akeakepata varo reroaropaoro.

✧ **3:5:** Nam 12:7; Eks 14:31; Diu 18:18-19   ✧ **3:6:** 1 Ko 3:16; Ro 5:2   ✧ **3:7:** Hi 9:8; Sam 95:7

- 9 ✧ Ari ita, uvaroa evoraro uva touiva voeari visii aao iraraaro. Uva oisoa voraro toupaooro oaravu rutu vuriara purapaive. Oa iava tutuu pie ragaepa ragaipa oiso ra voea opesi piea. Osa viapau. Ari vo resura tau ivaro-ia (40) touiva osa voea oisoa tokipaa touvira. Iu ita. Evoa oisoa ragai vo tokiaro evei ragapaoro vuri vovouro rutu pura ragapaive.
- 10 Oa vituaro iava voeare kasipuraepa oiso puraoro, Voea rutu voeao-ia riro kaureo irara. Uvare viapau oiso ragai vo reoaro sirova utupaaveira oisi vara purapasa.
- 11 ✧ Uva voeare kasipuraepa. Oa iava reo ovoi puraava oiso puraoro, Viapau rutu oiso oeai koataavere ragai tapo touoro reareasa!’

Viapau Rutu Uvuipavio Ra Kaureopavio Pautoa-re Oiso Osa Voeao Isrel

12 ✧ Araoko irara oaa, ora vatatopo iraopata. Teapi irai visii iava oiso okaureoi purapareve evo vovouro rutu purapaoro vuriara. Ra vara-ia ora piro piero Pauto arova. Ro Pauto ira touvira visii tokipareveira.

13 ✧ Ari oearovivu tauvapata ora visii iava vokiara rutu-ia, vo osa touvira evo vokiro tupaive vore utupaua. Teapi irai visii iava ora keakea ragaparo oiso purapaoro, “Viapau oiso vuri vovou uvuipai ra ragai vuri pieive.” Oire uva va-a eva oa viapau oiso uvuipai ra vii arovi pieve Pauto vo pitupituaro sirova utusa.

14 Eake iava? Uvare vigei rutu Kraiss tapo takuvuvira rutu toupai rera vaaro oupaoro tauvaa, vo rara vao-ia rari vuku goruvira rutu pitupape vao oa-ia rovovio rovovira rutu. Teapi vaore ovaupavio Ovoioipa Vokire tuea.

15 Iravu vo rigato purareva oa oiso purapeira,

‘Vosa vo vokio reoara uvupata varao vova Pauto gisipoaro iava, ra opeita vo vovouro purapata osa voviri tuariri kaureopataepa rutu Pautoa-va.’

16 Uva irou irara rutu-a voeao oea Pauto gisipoaro oisoa uvu ragapaoro rerava kaureopaave? Evoea raga ita oea tuvvetuvereva Moses vo vokio-ia oa-ia Isip-ia kavuoro avaaepa.

17 Ora irou irara rutu-a voeao oea kasipuroepa Pauto aue-ia vo resura tau (40) ivaro? Ari voea raga ita evoea oea vuri vovouro purapaiva. Oa iava kopiiiaepa evoraro raaka tapiro.

18 ✧ Uva irou irara-a voeao oepa vao ovoioipa reo purareva Pauto oiso voea vosioro ravaavira, “Viapau rutu oiso oea koataaverea ragai tapo touoro reareasa!” Oreoa vao-ia oa purareva voeare voeao oea oisoa rerava ora kaureopaave rutu.

19 ✧ Oire uva va-a eva oa-ia taraipavio rutu, uvare va iavirava viapau oiso uvuiaepa rera voarore reareapa tapi koataave, uvare viapau rera-ia raripaoro oisoa toupave.

✧ 3:18: Nam 14:23; Hi 4:6   ✧ 3:19: Jo 3:36

4

Rearea Toupai Pauto Voearopa Oirara

¹ Touvira Pauto vo rearo vigeipa toupai voi vore koatapasa reareapa tapi. Ra ora vatatopo iraopata vaopa uriripaoro, teapi irai vigei iava potereve vo Pauto osirearo-ia, ra viapau uvuiro voare koatasa vo reareapa tapi.

² Iu, oa iava vo siposipo uvuero oiso ra Pautoa tapo toupape oiso osa voeari tuariripa irara. Ari ita, oea vo siposipo oisoa uvu ragapaive. Osa iava vo reo oupaoro viapau oisoa vo reo oirao piepaive.

³ ✧ Ari vigei vo reo vao-ia oirao piepaera. Eva-a oa vituaro iava koata ovoiviera voare vo Pauto voaaro reareapa tapi toupasa. Oa iava ita oiso puraroepa,

‘Uva voeare kasipuraepa. Oa iava ovoiopa reo puraava oiso puraoro, Viapau rutu oiso uvuipai ra oeai koataaverea ragai tapo touoro reareasa!’

Uva oisi-a eisi osa puraroepa. Ari oiraopavira rera vo kovoaro opesi piereva rutu voari rovoa-ia. Oa iava voeare oisoa tueparo.

⁴ ✧ Oa vituaro oiso toupaveira vo-ia Tugoropa Vuku-ia, uvare oiso puraroepa aue iava vao-ia erao vatarapa (7) voki,

‘Vao-ia erao vatarapa voki rearearoepa Pauto orekerovu rutu isivaaro iava vara purarevoiva.’

⁵ Oire uva vo reoa raga-a vao oa ita toupai voi vo Tugoropa Vuku sovara-ia,

‘Viapau rutu oiso koataaverea vo ragai iare rear-easa.’

6 Ari ita, voeao oea vearo siposipo uvu rovoiva oea viapau oiso koataaepa Pautoa iare vo reareapa tapi reareasa. Uvare viapau oiso oirao pie vovou vai oisoa purapaive. Ari oearovu epao touvira, oea uvuipaai koatasa rera iare Pauto vo reareapa tapi.

7 ✧ Eake iava? Uvare Pauto ovokiyu reesireva oiso vaisioro, Vo vokio. Oreoa vao isivaaro iava Devit vo reo rigatorevora vao-ia Pauto vo rearo vo vokio iavapa reo oiso,

‘Vosa vo vokio reoara uvu iraopata varao vova Pauto gisipoaro-ia, ra opeita vo vovouro purapata osa tuariri kaureopataepa rutu Pautoa-va.’

8 ✧ Uva oirara vo vuutao-ia touiva oa-ia Josua voea tokireva. Oire vosa vo vuuta-ia eva koataaeri vore Pauto voaro reareapa tapi, ra viapau oiso Devit oisi oa-ia taraioro oiso vo rigato purareve, ‘Ovokivu toupai touvira oearovupa.’

9 Ari ita, oiraopavira rutu, uvare touvira vuuta epao vao oa-ia koataaverea vo Pauto ruvara iare reareasa. Oa oiso toupai osa vo vokio erao vatarapa voki oa-ia rearearoepa orekerovu rutu puraoro.

10 Aue iava uvare ro ira koataro voare vo Pauto voaaro reareapa tapi, uva oiso rutu toupate, Ira ita eera oisi orekerovu rutu opesi pierevora, oa iava rearearoi oiso osa Pauto rearearoepa.

11 Oisi-a eisi osa visii tavipaavoi oiso, Orekerovu vearovira rutu purapape, ra va iava

koatavioverea vore Pauto rera tapo reareapasa voa. Auepa teapi irai vigei iava oiso piereve osa voeao tuariripa irara oea oisoa kaureopaave. Ra va iava viapau oiso uvuipa ra Pauto tapo toupasa koataro.

12 ✧ Oiraopavira rutu oiso osa Pauto vo rearo tootopai ora kovopaivoi. Riro avuavua oa oar-avu rutu sigoara avuavuario-ia putepaiveira rutu. Uva eisi osa uvuipai oirara ra va avuavuario sovopaive vo ora voea sopaaro-ia, ora vo tapo ora voea varaaro-ia rugorugooara. Oa rokopaiveira vo keruara rutu sovara-ia. Oire voava vearopa vovouro rovirieipaive varao arova vuri vovouro, ora varao vearopa rugorugooro varao arova vuri rugorugooro.

13 ✧ Uva oisi-a eisi osa iava viapau rutu oiso uvuipai ra kataiavi vai gareavi vai vataupape. Viapau. Ari orekerovu rutu-ia taraiparoveira Pauto vara kekepaoro. Ari ita, orekerovu rutu viaevira toupaveira. Ra va iava vara-ia taraiparo Pauto. Va-a eva oa iava uvui iraopaviei ra ora vigei vo vovouroaro karekepape. Ra va iava vara-ia taraiparo Pauto vara rovirieipareve.

Jisas-a Rovopato Pristo Vigeipa

14 ✧ Eva-a oa iava goruvira rutu toupata Jisas raga-ia raripaoro. Ira raga uvuiparoi vigei tauvapareve, uvare rera raga-a Pauto Oviitoaaro. Eera ira koata rovoroepe Pautoa tapo tousa, uva voa tupaoro Rovopato Pristo vo kovoaro purapareveira vigei tauvapaoro.

✧ 4:12: Jer 23:29; Ef 6:17

✧ 4:13: Sam 33:13-15

✧ 4:14: Hi

13:1, 7:26, 10:23

15 ✧ Uva Jisas viapau oiso toupaveira osa irai pristo vai, ro ira viapau vigei varaaro vuriara vavataaro sovopave. Ari ita, vigei reraaro-a Rovopatoa rutu Pristo Jisas ira tou roveva vo rasitoa-ia oiso osa vigei vao-ia. Oa iava oaravu rutu vuri pitupituro rera-ia kokara ragapaepa, oiso ra vuria vai purave. Osa viapau oiso oai purave vuria vai.

16 ✧ Oisi-a eisi osa vituaro iava uvuipaviei ra koatavio Pauto voaaro iare reia paupa tutuu pieoro uriri asavira rutu. Ra voa vigei kekeoro vigeipa vereopa vovou vatereve, vigeipa siraooro vo vuutao-ia, oa-ia riroa rutu tavaka karekepera.

5

Ro-ia Jisas Rovopatoa Rutu Pristo Vigei Orirupato

¹ Oire ro oirato ira rovopa pris irara vo kovoaria pitupaveira, oirara raga iava rera-a. Uva rera vo kovoaro rutu-a vao-ia Pautoa-pa kovopaoro oirara rutu tauvapasa oiso-ia, tauoara purapaveira auere ra Pauto oirara iava vuriara verapave, ora Pautoa-pa vatevateara vate ragapave voea iavirava.

² Uva uvuipaveira rutu voeaopa siraoaoro voea tauvapasa oea ruruvutu rugoo-ia ora piro piepaaveira, uvare viapau goru vovouro vai voea-ia toupaveira. Uva oisi raga pristo vo vovouroaro toupaveira osa sovopaoro ora rera-ia voea tauvapaveira.

✧ 4:15: Hi 2:18; 2 Ko 5:21; 1 Pi 2:22 ✧ 4:16: Ef 2:18

³ Uva oiso toupaooro uvui iraoparoi tauoara purapareve oirara tauvapaoro, oiso ra Pauto voea iava vuriara oaive verapareve ora rera iava tapo pris.

⁴ ✧ Viapau rutu irai uvuiparoi ra ora iraipa avivikevira toupasa ora ropoparo oiso pura-paoro, “Ragai-a Rovopato Pris.” Viapau. Ari Pautoa raga ira rera vaisipareveira oisi. Eva-a oa iava Rovopatoa rutu vo kovoaro purapareveira Pristo. Oa-a eva oa vituaro iava Eron Rovopato vo kovoaro Pris kovo oureva voari tuariri.

⁵ ✧ Oire uva eisi osa ita toupaooro Krai viapau ora roporoepa rera raga. Viapau. Ari Pautoa raga ira rera roporeva rerapa avivikea vateoro. Oa iava Pauto oiso puraroepa,
‘Vii-a ragai Oviitoaaro. Oa iava vo vokio-ia ragai viipa oiso toupaa, Ragai vii Aitearo.’

⁶ ✧ Uva oreovu toupai vo Tugoropa Vuku sovara-ia oa oiso purapai,
‘Vii pris vo kovoaro purapariverea vokiara rutu-ia vao oa viapau opesipape rova Melkisedek areiipaoro rutu.’

⁷ Oire vo osa Jisas oisoa toupareve vo rasio-ia uva voava oisoa variriparo Pautoa iare. Uva oisoa gaupaoro areparo rera vo vavataaro sovopaoro. Uvare oisoa oiso taraiparo Jisas, Pauto uvuiparoi ra ragai utoreve, ra va iava viapau kopiira rutu. Uva va-a eva oa iava Pauto rera uvureva. Eake iava? Uvare taraipavira rutu Pautoa-pa avivikepaoro oisi vo variri oisoa purapareve Jisas.

✧ **5:4:** 2 Kro 26:18; Eks 28:1   ✧ **5:5:** Jo 8:54; Sam 2:7; Hi 1:1, 5

✧ **5:6:** Sam 110:4; Hi 7:17

8 ☆ Oire Jisas-a Pauto Oviitoaaro rutu. Ari tavaka vovou vo vavataaro kaereva. Oa rera tarai pieva rutu, oiso ra va iava Pauto gisipoaro sirova rutu uturo.

9 Uva eisi osa piepaoro Jisas vo rekasio-ia rutu rekasiroepa oa purareva Pauto rerapa. Eva-a oa vituaro purareva toupaooro, oiso ra va iava Pauto vigei oupareve vorevira ora rera iare, vo rara goruvira rutu Jisas gisipoaro sirova utupavio.

10 Uva rerare ro Jisas oiso puraroepa Pauto, “Rovopatoa rutu vii Pristo vo Melkisedek vo saraaro sovava iava.”

Opeita Kovepata Oirao Pie Vovou Arova

11 Visiipa riro gorupa reoro oara vatesa aue ragaparai osa vavagisipatai. Uva viapau vearovira rutu vara uvupataveira, ra vara sirova utupata.

12 ☆ Riro kaekaevira toupatavoora visii vao oirao pie vovou irara. Osa iava uvuipataeri oiso ra oearovu siposipopata va iava, osa viapau oiso uvuipataveira. Ari oearovu raga ruvara-ia vo tarai ou iraopataveira vo siposipo iava vao oa ou rovtava voari tuariri. Oiraopavira rutu, uvare vorevira oiso rutu toupataveira osa voeao veu kakaero oea viapau uvuipaai ra sopeara vai aiopaive. Viapau. Ari aue raga tapi rovuro.

13 ☆ Oire vosa iravu kakaeto tapi rovu raga tapipareve, ra va iava oearovu rera siituepaoro oiso purapaave, “Okakaeto-a ro-ia ira-ia viapau vearo rugoo vai toupai. Ira viapau taraiparo torevoko vovou vai-ia.”

14 ✧ Ari ita, riropa irara raga sope varuro aiopaiveira. Uvare voea varaaro rugorugooara oaive roroiovira toupaveira. Oa iava taravira orekerovu rutu rovirieipaiveira. Uva vo vokio-ia uvuipaa ra vearopara orekerovu rovirieipaive oiso, Vearo-a vao-ia, ari vuri-a vao-ia.

6

Goruvira Rutu Kovopape Oirao Piea-ia Pitu-paoro

1-2 ✧ Oisi-a eisi osa iava uvui iraopaviei ra topa pievira otarairovu ita oupape. Oiraopavira ita. Eake iava? Uvare rovvira Kraisi vo taraiaro ou rovoepa. Oa iava uvuipaviei ra otarairovu ita topa pievira oupape. Uvare rovopa rutu-a vao-ia ro-ia Kraisi ira-a vigei vaaro vituaro rutu oirao pie vovou. Uva apeisi-a? E vorerivira ita visii tavia-vere va vituaro puraoro ita? Viapau. Teapi visii tavi ragaa ita akukuvira oiso puraoro, “Opeita ora vatatopo pie ragapata akukupa kovoro raga pura ragapaoro.” Viapau. Ora teapi visii siposipo ragaa baptaisa vituaro iava ita, ora vao vavae tovo vo viraakoa purapaoro. Ora voearo iava oearoa kopii rovopaaveira ra voava vorevira voea ita tore piepape. Ora vo vuutao iava oa-ia Pauto oirara rutu rovirieireverea voeapa vuri vovou vo voriaro vateoro.

³ Vo siposiporo-a evara oara iava uvuipaviei ra topa pievira ita avavio otarairovu iare ita, vo rara Pauto oiso puraparo, “Osa vearopai eisi osa piepata.”

4 ✧ Oearovu epao oea Pautoa-ia taraipaaveira aviavi pievira rutu. Ari vosa koveave oisi rera-ia taraipaoro ra vo tarai kavuoro kove ovoiave. Ra apeisi ragavira vorevira ita voreave oiso vo tarai iare rera iava vao-ia torevoko vovou toupasa? Oiraopavira rutu, uvare Tugoropatoa-ia Uraurato tarai rovoaepa rutu ro vova vuvuiua-ia rera sovopaoro ora voea sopaaro-ia.

5 Uva oiso tapo taraipaaerao, Pauto vo reoaro-a vao oa tapo-a vearopai rutu. Ora vao riroa rutu gorua oa eveiivora va sovopaoro ora voea sopaaro-ia vao oa kovovere rara vo vuutao-ia Pauto vaaro.

6 Uva evara rutu arova koveaepa. Ari ita, oiraopavira rutu viapau oiso uvuipaai ra vorerivira ora voeare oiso puraave, Ragai iava vuria oaa verari Pauto. Eake iava? Uvare vara ruture ovauoro evara oiso piepaiveira oiso osa ro Pauto Oviitoaaro tapaivora evao parikou-ia. Oa iava riroa ariia oureva oearovu rutu osireiario-ia.

7 ✧ Ari ita, vosa rasia vearovira toupave, oisi toupaooro oaravu rutu aioara kova piepaive vara-ia oirara rutu aio piepasa. Ra ovokirovu-ia Pauto vo rasipa vearoa purapareve kokeva kove piepaoro vo rasi vearo piepasa.

8 Ari vosa vuri kou rokarokapa kou voa kovape, ra va-a eva oa iava vuri rasia. Oa iava Pauto uvuiparoi ra vo rasi opesi pie ovoireve vai pasi va kasioro.

9 Visii-a ragai vate iraraaro, visii tavipaavoi riro vavatavira rutu eisi. Ari visii-ia vearovira rutu taraipaioveira visiigoa vao oiso toupataveira

goruvira rutu oirao pie vovou purapaoro oa-ia igei vo rearo uvupataveira. Oa vituaro iava eva veaoro rutu kuea oa kareke piepataveira.

10 ✧ Uva oiso taraipavioveira, Pauto orekerovu rutu torevokovira rovirieipareveira. Teapi keapata oiso, Visii vo kovoroarore ovauroverea ora visii vo siraoroaro varao rerapa. Uvare rerare rugoopaoro rera voeaaro oisoa tauvapata. Ari ita, eisi osa touvira voea tauvapataveira.

11 Oire uva rirovira rutu vaopa oiso ruipapaiei rutu oiso ra visii rutu katakataivira oearovivu rutu kavikopata voeapa siraopaoro. Eva oa iava taru veaopara outaverea varao oarare visii rutu rugoopaoro oisi piepataveira eisi ragavira rari-paoro.

12 Opeita pokapokapata. Uvare igei oiso ruipapaiei rutu visiipa ra oiso rutu toupata osa voeao riro oirao pie vovou irara aate vovou irara rutu. Auere ra oisi eisi toupaoro veaopara oupaive varao oarare ovoioapa reo purareva Pauto.

Uvuipaviei Vo Pauto Vaaro Ovoioapa Reo Oirao Piepasa

13 ✧ Pauto Reo Ovoi rutu purareva ropa Ebrahim. Oa iava va-ia reo goru purareva, oiso ra va iava Reo Ovoi rera vaaro oirao piepape. Osa viapau oiso iraiiei ira toureva vo vuuta-ia oiso ra irai vaisiario Pauto vaisiario-ia putereve. Oisore ra ira vaisipaoro Reo Ovoi rera vaaro oirao piepareve Pauto. Eva-a oa vituaro iava rera raga Pauto ora vaisiroepa ora rera vaaro Reo Ovoi pura ovoioro.

✧ 6:10: Mt 10:42, 25:40 ✧ 6:13: Jen 22:16-17

14 Oire Pauto oiso puraroepa rore Ebrahim,
 ‘Ragai-a vao ragoa vii tapo Ebrahim vao Reo Ovoi
 purapaavoi, oiso ra riro irara rutu oirara
 taru viire aiteave voeao ovii iraraaro vii
 aao iraraaro.’

15 Oa isivaaro iava oisoa Ebrahim toupaveve
 reo ravaa ateate piepaoro vao oa oirao piereva
 Aisak kavauoro.

16 ✧ Oire vosa irai oiratoa vai reo ovoi vai
 purareve, eera-a ira oisoa ro vaisipareve ira rera
 vaisiario-ia oisoa putepareve rera vo reoaro oirao
 piepaoro. Osa iava oreorovu rutu ora eaka
 piepapeira.

17 ✧ Oire uva Pauto oiso ruipaparoepa rutu,
 ra voea iava vakuvaku rugooro verareve. Ra
 va iava goruvira rutu rera-ia raripaave varaore
 rugorugooapaoro oara ouivereara rera rera ruvara-
 ia vearopara. Uva va-a vao-ia oa vituaro iava
 ora rera raga ora vaisiroepa rera vaaro Reo Ovoi
 oirao pieoro rutu.

18 Uva vo reorei-a vareo-ia oiso-ia, Reo Ovoi-a
 vao-ia, ari oirao piepa reo-a vao-ia. Uva viapau
 rutu oiso uvuipai ra keakeavira ora tavariopape
 vo reorei. Viapau rutu. Aue iava uvare Pauto
 viapau rutu oiso uvuiparoi ra vo reorei iava oreo-
 ia kuuvu reoa vai purareve. Uva oisi-a eisi osa
 taraipaoro rera-ia ro vigei reraaro uvuipaviei ra
 ora vigei iava sopaura goru piepape. Osa iava
 uvuipaviei ra vo vovou-ia goru vovou pitupaoro
 Pauto vaarore viraakoa tuepavio, vigei vao vigoa
 rera iare ikauepa, oiso ra vigei utoreve.

19-20 ✧ Uva oisi tupaoro uvuipaviei ra ora vigei

✧ **6:16:** Ga 3:15; Eks 22:11 ✧ **6:17:** Sam 110:4 ✧ **6:19-20:** Lev
 16:2; Hi 9:7

iava sopaura tupapaoro goruvira rutu toupape. Ra voava viapau oiso ora virupape. Viapau. Ari vigei uvuipaviei ra oriruvira rutu toupape. Ra va iava Pauto vigei sopaaro sisiropaoro Tugoropa Tavuki Rutu-ia toupaveve vo uva koataroepa Jisas vigei tauvaoro. Uva va-a eua oa vituaro iava Jisas oiso rutu toupaveveira opesi asavira eera vigei reraaro Rovopato Pristo Pauto vo tauvaaro oupato vigeipa. Ari ita, eera Jisas Rovopatoa rutu Pristo aue Melkisedek saratoaaro.

7

Ro-ia Melkisedek Iravu Rovopato Pristo

¹ ✧ Oire rera ro-ia Melkisedek reitua rutu turaro voea reraaro Selem vata. Ira oiso toupaaoro pris kovo tapo purareva ro iavirava Reitua Rutu Pauto Rovopatoa Rutu. Ari ita, vo tuariri rutu Ebrahim oearovu turaro irara uporeva voea kopii piepaoro. Uva oupovu iava karepaoro rera tapo ro-ia Melkisedek aivaroreva raivaaro vo uva Ebrahim viraakoreva rera Melkisedek.

² Oa iava Ebrahim Melkisedek vatereva varao oara gogireva evoea upopaoro. Oire vosa rera ruvara-ia Ebrahim katai tau (10) rutu aue golara toupaiava, oa iava vara iava oavu gororeva kataia rerapa ro Melkisedek turaro va vatesa. Uva oisi raga ita aue vievieioro sipsip tau (10) iriavu voea iava gororeva ita rerapa oira vatesa. Oire uva oisi raga oiso osa orekerovu rutu iava piepaoro va purareva rerapa. [Oire rovopa vao porearo rutu oiso toupaveira rera iava ro-ia Melkisedek ro-ia king ira torevokovira rutu toupaveira.

✧ 7:1: Jen 14:18-20

Ira-ia viapau oisoa vuria vai toupave. Eisi osa toupai rera vo vaisiaro porearo. Ari eraopa vao porearo oiso toupaveira vo rera raga vaisiaro-ia, Ro-ia reitoa rutu king ira gavaure vovouva toupaveira voeao reraaro Selem vata.]

³ Ira-a ro viapau aitetoa vai ora viapau aakovaa vai. Ora viapau aao iraraa vai rera oeiario. Ora oiso tapo osa viapau oisoa taraipaave, Aa vo vokio-ia puraro viropa. Ora aa vo vokio-ia vorevira kopiioepa. Uva eisi osa vo tou puraoro Pauto Oviitoaaro vo touaro ovoovooro toureva. Uvare Rovopatoa rutu Pristo vo kovoaro-a oa-ia oisoa pitupareve vokiara rutu-ia.

⁴ ☆ E apeisi-a? Oearovu rutu-ia oirara oisoa putepareve ro-ia Melkisedek? Ari, oiraopavira rutu. Ira-ia taraipaviei rutu oiso-ia, Ro-ia Melkisedek irapa vatevateara rutu vatereva aue Ebrahim oira vasitoa rutu vo tauro iava oara gogireva oearovu turaro irara upopaoro.

⁵ ☆ Oire ro-ia Melkisedek viapau oiso Livai vase vo saraaro iava rera-a, evoea oea oisoa pris vo kovoaro-ia tuariri rutu pitupaive. Uva auea vao-ia Reo Taisi oa-ia oisoa oiso toupave evoea vo kovoaro iava. Vosa katakataivira tauara toupave, oire ra voava katakataivira oaravu oupaive kataipara voea ruvara iava voeao Isrel-pa irara. Ari ita, evoea ruvara-ia oisoa vara oisi ououpaive oea tapo oisoa ora araokopaave rutu. Aue iava uvare kataitoa rutu-a voea rutu aautoaaro ro-ia Ebrahim.

⁶ ☆ Viapau oiso Livai vase iava rera-a Melkisedek. Ro reito ira oisi katakataivira vara

---

☆ 7:4: Jen 14:20   ☆ 7:5: Nam 18:21, 26   ☆ 7:6: Jen 14:19; Ro 4:13

oureva eera ruvara-ia Ebrahim rera viraakooro. Ro Ebrahim irapa Reo Ovoï vatereva Pauto.

⁷ Oire vigei taraipavio ro-ia ira oiraopavira rutu oïsoa voeaopa viraakoara veaopara vatepareve. Eva-a oa vituaro iava oïsoa oearovu vaiïaro-ia putepareve rutu reipaoro.

⁸ ✧ Voeao Livai vase oïsoa katakataivira orekerovu oupaive tautauara rutu iava. Uva oïsoa kopiipaave oïso raga osa oirara. Ari ro-ia Melkisedek ira iava oïso vo reo toupaveira, oïsoa tootovira rutu toupaveve. Viapau oïso kopiïroepa.

⁹ Uva uvuipaviei ra oïso purapavio, Iu, Ebrahim ira katakataivira orekerovu rutu vatereva tautauara rutu iava. Osa oïsi raga ita piereva Livai katakataivira rera varaaro iava tautauara vatevateoro. Ari ita, voea-a evoea Livai vase oea oïsoa oïsi katakataivira oïsoa oupaave. Eake iava? Uvare voea ita oïsoa vo kovo eva pris kovo purapaive.

¹⁰ Oire uva apeïsi-a? Vo uvare Livai kavau asavira rutu toureva vo osa oïsoa Ebrahim voari rutu tou rovopareve tuariri. Uva oiraopavira oïso-ia uvare eïsi vo tou-ia eera Livai rera aao-toaaro sopaaro-ia tovira toupaveva aue Ebrahim, vo osa rera raga Ebrahim rovovira rutu Melkisedek-va aivaroreva raivaaro.

Vo Airepato Pristo Tuariripa Pristo Tavari-oreva

¹¹ Vo tuariri Livai vase oïsoa pris kovo-ia pitupaive. Uva va-a eva voea vaaro pris kovo oa vearovira oirara kareke piepaïvori. Ra va iava vearovira rutu karekepaave. Oa-a eva vituaro

---

✧ 7:8: Hi 5:6, 6:20

iava Reo Taisi vatereva Jiu-pa irarapa Pauto. Uva eakere iravu pristo utupaua uvuipa ra karekero ro ira Melkisedek-va areiipareve, osa aueva Eron Rovopato Pristo viapau areiipareve?

12-14 ☆ Oire vosa Pauto iravu roporeve pisato pristo voeao rovopa irara pris tavariosa rera-ia, uva va sirova eisi uvui iraopaai ra vao tapo Reo Taisi tavario iraoive. Oire ro-ia taraipavioveira oiso-ia, Viapau oiso Kraisa Livai vase vo saraaro iava voeao pris irara. Viapau. Ari Juda vo saraaro iava rera-a. Ari ita, viapau irai voea iava Juda-pa irara pristo vai, uvare vo sarapa viapau oiso Moses pris kovo vatereva.

Jisas Oiso Toupaveira Osa Ro Melkisedek Ira Oisoa Toupaveve

15 Oire ra evo reo iava vearovira rutu oiso aviavipavio osa rore rugoopavio ira pisavira rutu karekeroepa Melkisedek-va areiisa.

16 Oiraopavira rutu ira prisvira rutu karekeroepa pisavira. Uvare viapau oiso Reo Taisi sirova uturoepa. Ora aue tapo viapau oiso voea iava-a eera oea oisoa kopiipaave. Viapau. Ari vao-a oa vituaro iava evo kovo-ia pitupareveira, uvare vao Tootoo Ovoi rera vaaro rerapa gorua vatepaiveira.

17 ☆ Oa iava Pauto vo reoaro-ia oiso purapa-peira,

‘Vii vo kovoaro vao pris kovo opesi asa rutu. Oa purapariverea oiso osa ro Melkisedek oa oisoa purapareve.’

☆ **7:12-14:** Ais 11:1; Mt 1:3; Lu 3:33; Ro 1:3; Re 5:5   ☆ **7:17:** Sam 110:4; Hi 5:6

18-19 Oire uva oisi-a eisi osa pieoro vao tuariripa Reo Taisi ora tavarioepa. Uvare oisi va sirova utupaoro oirara rutu oisoa viapau Pautoa iare tutuu piepaive. Oa iava oisoa akukuvira rutu tou ragapaive Reo Taisi. Uva va-a vao oa iava Pauto oraivavu raga purareva vao-ia airepa raiva. Oa iava uvuipaviei ra Pautoa iare tutuu piepape rutu.

20 Oire uva Pauto oiraopa reo purareva oiso puraoro, Eera pristo ira ovoivira toupavereva opesi asavira. Uva viapau rutu oiso uvuiparoi ra evo reo tavarioeve. Ari ita, viapau oiso iraire oiso oreoi purareva vo pris kovo tovtovopaoro oiso osa vo reo vao purareva Pauto.

21 Viapau. Asi Pautoa raga oiso Jisas-ia vo vaisio tovoreva oiso, Pristo vo osa vao oirao pie reo purareva oiso,

‘Turaro oirao pie reo purarevora. Orugooa vao-ia rera vaaro oa-ia viapau uvuiparoi ra osi ragavira va tavarioeve vo reo-ia oa oiso purapai, Vii vao-ia viigoa vokiara rutu-ia prisvira toupavereva opesi asavira rutu.’

22 ✧ Eva-a oa iava uvuipaviei ra vearovira rutu oiso taraipavio, Ro-ia Jisas ira Airepa Reo Ovoi oirao pierava rutu vo reoa vao oa iavirava Pauto vo siraoaro karekeepa oirara rutupa. Vo reo oa vearovira rutu tupaiveira vao-ia tuariripa Reo Ovoi putepaoro rutu, oreoa vatereva Pauto Moses-pa.

23 Uva oavu-a vao-ia oiso-ia. Riro irara rutu voari tuariri pris kovo oisoa purapaive. Eake

---

✧ 7:22: Hi 8:6, 9:15, 12:24

iava? Uvare kopiipaoro oisoa oearovupa vo kovo kavupaive.

²⁴ Ari ro-ia Jisas ira ovoieivira rutu tootoovira raga toupaveira. Oa iava rera raga vo kovo-ia vao-ia pris kovo pitupareverea vokiara rutu-ia.

²⁵ ☆ Uva va-a eva oa vituaro iava uvuiparoi ra vo vokio ora vo vokirori-ia oearovu oupareve Pautoa iare, vo rara Jisas oirao piepaoro rutu rera iare uriopaave. Aue sirova uvare Jisas ovoieivira rutu tootooparoveira Pauto arepaoro voea oupasa.

Rovopato Pristo Ira Uvui Iraoparoveira Oiso Ra Vigei Tauvapaveve

²⁶ ☆ Oiraopavira rutu. Aue-ia Jisas Rovopato rutu Pristo ira uvui iraoparoveira rutu vigei tauvapasa. Ro ira-ia toupaveira vao torevoko vovou rutu, uvare roroio vovouvira rutu oisoa toupaveve. Ora aue tapo viapau rera-ia oisoa vuria vai toupave, ora oisoa airereivira toupaveve vuri vovou irara vo rugooroarpa. Oa iava eva Pauto rera kae piereva rutu vuvuiua-ia pute pievira rutu.

²⁷ ☆ Viapau oiso toupaveira osa oearovu voeao rovopa pris irara. Uvare viapau oiso koruouara vai purapaveira vo vokiara rutu-ia, oiso ra Pauto rera varaaro vuriara verapaveve ora oearovu iava tapo oirara. Viapau, ari katai vuuta rutu-a vao oa iare ora rera iava vasereva rutu aue iare evao parikou. Oa iava voa ora rera-ia katai koruou rutu purareva.

☆ **7:25:** Ro 8:34; Hi 9:24   ☆ **7:26:** Hi 4:15, 8:1   ☆ **7:27:** Hi 5:1, 3; Ef 5:2

28 Oire uva Reo Taisi-a vao sirova utuoro ora voea raga-ia pris vaisi oisoa tovopaive, voea oea-ia oisoa viapau goru vovou vai toupave torevoko pitupitu purapasa. Ari ita, Reo Taisi vo vuutaaro isivaaro iava Pauto ora rera vaaro Reo Ovoi oirao piereva. Osa iava Oviito oiso vaisireva ro-ia, Rovopatoa rutu Pristo. Ira uvui iraopa ra vigei tauvaporeve vokiara rutu-ia.

8

Jisas Vigei Reraaro Rutu Rovopato Vo Vuvuiua-ia

1 Evo reo aviavi pie reo vituaro-a vao-ia oare eisi puraepa oiso, Kraisa Rovopatoa rutu Pristo vigei reraaro. Ira oirapapa varata-ia paupa-ia Pauto vaaro pauparoveira vuvuiua-ia.

2 Uva pris irara vo kovoaro purapareveira evoa tupaoro oiraopa Tugoropa Tapi. Oa oiso rutu tupaiveira osa vao Tugoropa Kepa lotupa kepa. Uva viapau oiso irai vo kepa eva Lotupa Kepa paureva. Viapau. Ari Pautoa raga.

3 Voea-a evoea rovopa pris irara oea oisoa evo kovo purapave varao vatepasa orekerovu vatevateara ora koruouro aue-ia varuere kare. Uva oisi-a eisi osa tapo Jisas uvui iraoroepa okoruovu vateoro Pautoa-pa.

4 Vosa touvira vo rasio-ia tou rovopaveira, uva viapau oiso uvuiparoepa oiso ra voa pris kovo-ia pitupareve. Eake iava? Uvare viapau oiso Livai vase iava rera-a. Voea oea iava Reo Taisi oiso tavipaveira. Voea raga oea oisoa pris kovo-ia pitupaveira vao tauo vatepa kovo.

5 ✧ Ari voea vo kovoaro oa-ia oisoa ovoovovira vo toupave, vo osa oiraopa kovo vo toupave vuvuiua-ia. Uva oiso rutu ovoovovira toupaveira osa Moses vatatoporoepa, oiso ra varo kepa paureve vao oa sovara-ia lotupa kovo purasa aueparoepa. Osa iava Pauto rera tavireva oiso, “Oiso ragavira varao rutu purarivere vo kepa pauoro osa vo ovoovo oa-ia vii keke pieavora vo Sinai pukui-ia.”

6 ✧ Oiraopavira rutu Krais-ei vo vuvuiua-ia vo vuutao-ia oa vao. Ira vo kovoaro pris kovo voeao vo kovoroaro-ia vo rasitoa-ia putepaveira pris irara. Oa vituaro iava vao-ia Airepa Reo Ovoi. Evo reo oa purareva Pauto, oiso ra rera tapo oirara ora agiagiave. Oiraopavira rutu uvare vao Airepa Reo Ovoi vao-ia tuariripa putepaveira rutu, uvare va-a vao oa taru orekerovu rutu vearopara karekeverea rara.

Airepa Reo Ovoi Oa Tuariripa-ia Putepaveira

7 Ari ita, vo osa tuariripa rutu vao-ia Reo Ovoi vearovira tou rovova, uva eakere ita utupavira va isivaaro-ia airepa purareva ita? Ari ita, uvare vao tuariripa oisoa potepave oa-ia viapau oisoa Pauto sirova utupaave.

8 ✧ Oire uva eisi osa pievoiva, Pauto ora rera voeaaro togareva vo reo-ia oa oiso purapai, “Turaro oiso puraparo, Ovokirovu epao oara uriopapere. Oara-ia oavu Reo Ovoi pu-raaverea voea tapo Isrel-pa irara ora voea tapo vova Juda.

✧ 8:5: Kl 2:17; Hi 9:23; Eks 25:40 ✧ 8:6: 1 Ti 2:5; Hi 7:22 ✧ 8:8: Jer 31:31-34

- 9 ✧ Uva va vao-ia Airepa Reo Ovoi oa pisavira rutu toupaveira. Oa viapau oiso vaova areiipai-vere oa puraava Isip iava voea tuvetuveoro voea-ia pitupaoro. Uva reasi iraopaaepa vao Reo Ovoi sirova utu arapa ragai vaaro. Osa iava voea iava vaseava, oiso ra ora voea raga vo taraiaro sirova utuave.
- 10 ✧ Oire uva Turaro tapo ita vo reo-ia vao oisi ita puraroepa oiso, Va vao-ia Reo Ovoi oa puraaverea voeao tapo Isrel-pa irara oa oiso purapai, Varao-ia ragai varaaro reo goruro oara tovoavere rara voea vo rugorugooroaro-ia, oiso ra voa vara-ia taraiave. Ora vara rigatoavere vo voea sopaaro-ia, oiso ra voa vara eveipaive vara sirova utupasa. Ragai oiso toupaverea, Ragai vao voea reraaro Pauto. Ora voea oiso toupaverea, Ragai voeaaro oirara.
- 11 ✧ Viapau oiso irai epao voea iava ira voea siposipoparevere voeao oea rera tapo toupaveira oiso voeare purapaoro, Turaro oavisii-ia vearovira rutu tarai iraopata. Ora tapo viapau oiso ra oearovivu rutu tapo oisi voea iava oearoi tavitavipaive rera iava Turaro
voearo oearoa voea vo taerearo-ia toupaveira. Eake iava? Uvare voea rutu ragai-ia taraiavere. Oiso-ia voeavio tapo oea kakae visivi toupaveira, ora voeao oea rei vaisi-ia toupaveira.

✧ **8:9:** Eks 19:5-6   ✧ **8:10:** Hi 10:16; 2 Ko 3:3; Sek 8:8   ✧ **8:11:** Ais 54:13

12 Ari ita, siraoravere voea kekeoro vo osa vuri pitupitu puraive. Oire ra voea iava vara vera ovoipaoro viapau oiso varare rugorugopara ita vorerivira.’

13 Uva va-a vao Airepa Reo Ovoi oa iava reoreoreopa Pauto. Uva vo reoreoa vao oa-ia reoreopaoro vaore tuariripa Reo Ovoi oiso puraroepa, “Rutapa raga eva. Tuariripa.” Oire orekerovu-ia taraipavio oiso, Vosa eake tou ragapaive vao oa-ia viapau kovoa vai, oire ra oisi raga ora opesi pie ragape va.

9

Ro Rovopato Pristo Ira Tuariri Rutu Oisoa Varuere Kare Revasiario-ia Tauoparo

1 ✧ Oire va vao-ia tuariripa Reo Ovoi oa sovarai-ia oisoa reo goruro toupave. Vo reoro oara sirova Jiu oisoa Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaive. Oara varao sirova tapo kepa pauiva Pauto iavirava.

2 ✧ Oisi-a oiso osa vituaro iava rakari kepa pauiva vao oa-ia oisoa vo tugirei toupave oiso, rataupa tugia vao oa oisoa vaisipaive oiso Tugoropa Tavuki. Oa-ia varao rutu tugoropara tovoiva oiso vara, vuravua o, ora tebol ro-ia, ora brete-a vao-ia oa-ia oisoa tauopaave Pautoa-pa.

3 ✧ Ari vo tugio vao-ia atoaropa tugi otugia-a vao-ia varoa isivaaro-ia oisoa toupave. Vouao oua tovoiva vuruvuru-ia kovovovira. Oire uva vo tugia vao oa oisoa oiso vaisipaive, Tugoropa Tavuki Rutu.

4 ✧ Vo tugio oa oisoa atoaro rutu toupave, oa sovara-ia oisoa varao rutu toupave oiso-ia, gol alta vao-ia oa oisoa ivara-ia orekerovu kasipaive vara-ia vearoa riipu geesi purapaoro. Ora aue bokis o iria oisoa vaisipaive oiso, Aak. O iria sovara-ia oisoa vukua toupave vao oa-ia Reo Ovoi rigatoiva. O bokis iria tavuruoro aue gol oa puraiva. O iria sovara-ia oisoa oavu gol tou toupave. Vo touo oa sovara-ia oisoa aioa toupave vao oa vatereva Pauto. Oa oisoa vaisipaive oiso, Mana. Ora ro tooroto Eron reraaro iria airepa sipukao kova oisoa toupave. Ora vareo aveke perorei oarea-ia Reo Taisi rigatoreva Pauto.

5 Oire uva oira-a bokis iria ivara-ia aitereivu uvarutoarei oisoa toupasi toa pievira. Vaitereo aiterea ovoovovira oisoa kekepasi viro oiso, Tugoropatoarei vuvuiua iava vaiterei. Aiterea oiso putae parakarova oorovira toupasi vo uva oisoa vaiterei vuutaaro-ia varuere kare revasiaro petopareve Rovopato Pristo, oiso ra oira-ia Pauto oirara iava vuriara verapareve. Oire uva viapau oiso vuutaa vaiei vaviopavira oiso ra oai-ia vara iava varao visii aviavi piea.

6 Uva oisi-a eisi osa oisoa toupave voa vo vara vo tavukiaro-ia. Uva voea rutu pris irara oisoa koatapaave vokiara rutu-ia va iare rataupa tugi va iava vao vo tugi rakari kepa voa voea vo kovoaro purapasa.

7 Ari ro raga Rovopatoa Rutu iravu Pristo ira oisoa koataparo vao iare rovopa tugi rutu atoaropa. Uva va eva Tugoropa Tavuki Rutu oa iare oisoa koataparo kataipa vokiara raga-ia

---

✧ 9:4: Eks 30:1-5, 25:10-16

vo vokiro katakataivira ivara iava vo vokiro. Ovokiroa-ia oisoa revasi rovurova koataparo vara-ia korusua purapasa Pautoa-pa, ora rera iavirava, ora voea tapo oirara voeao oea rutu oisoa vuriara purapaive ruruvutuvira vo osa via-pau vara-ia taraipaave.

⁸ ✧ Oire uva vo vokio-ia rera ro Tugoropato Uraurato vara iava evara vigei siposipopareveira aviavi pievira. Uvare va vao-ia Rovopa Kepa rutu voea Jiu vaaro okepa iava vo tugio rataupa voeaopa Jiu-pa irara oisoa reipape rutu. Uva vo vuuta-a eva ovuuta-ia oisoa voea asavira atoaropa tugi tupapa piro rutu vaopa oiso, teapi voare koatapaave voearo oira akukuro.

⁹ Oire vo kepa vao Rovopa Kepa rutu oa ovoovovira toupaveira vao oa-ia uvuipaai pris irara ra vatevateara vatepaive ora tauo vatero tapo purapaive voa. Ari ita, oiraopavira evara iava viapau oiso uvuipaai ra Pautoa iare tutuu piepaive, uvare oaravupa aia potepaveira rutu.

¹⁰ Uvare vo kovoa vao-ia Pautoa-ia vuurapa vaisi purapa kovo oa oisoa purapaive varao raga-ia aio tauoro ora ukaiopa tauoro, ora osasararovu rutu oiso osa varao sisupa pitupituro. Oire vo reo goruro-a evara oara raga oisoa sirova utupaave vo rasio iava vara. Oa iava oisi eisi oirarapa reipapeira vo vuutao-ia rekasisa oa-ia orekerovu rutu torevokopareveira Pauto vo osa vara rutu tavariopareve.

Ro Kraisa Ira Ora Rera Raga Revasiaro-ia Tauoroera

✧ **9:8:** Hi 10:19-20; Jo 14:6

11 ✧ Ari ita, evara isivaaro iava Krai pouro virora vao-ia airepa vuuta vo vokio. Uva oiso tourevora Rovopato Pristo, ira airepa kovo pupapare. Oa iava avaroepa vo kepa vao Rovopa Kepa sovara-ia koatasa, okepa tuariripa kepa-ia vao rakari kepa putepaiveira rutu. Vao vituaro iava uvare viapau oiratoa vai vo kepa paureva vo rasio iava orekerovu avu vai-ia.

12 Oire vosa Krai va-ia rataupa tugi puteoro rutu atoaropa tugi iare vao Tugoropa Tavuki Rutu koata ovoiroepa, uva viapau oiso revasi rovu vaiva voare koataroepa aue iava meme ora bulmakau kakae vai oa-ia tauoa vai purasa. Viapau. Ari ora rera raga oiraarova revasiva katai vuuta raga-ia koata ovoiroepa vo raivao purasa, oa-ia uvuiparoi Pauto ra va iava vigei vorevira oureve ora rera iare. Vo raivao oa-ia viapau opesia vaiei.

13 ✧ Vao-ia revasi rovuro aue iava meme ora bulmakau ora oavu bulmakau kakae iava gavuta oara rutu rororeva pristo vo oirara rutu ari-araaro. Eake iava? Uvare vuivuijavira rutu tupaoro pris irara oisoa voea piepaive, oisore ra oiso voea vaisipaive, Evoea sisigarue irara rutu oea Reo Taisi sirova utupaoro.

14 ✧ Iu. Oiraopavira rutu ita osa oisi eisi vara puraiva. Uva apeisi-a o-ia Krai iava revasiva? Ari ita, riroa rutu vao-ia oa pute pievira rutu pura piropa rera iava revasiva-ia. Oa-a vao oa-ia riroa rutu kovoa ora puraepa. Vao vituaro iava uvare ora rera raga iava oira-ia revasiva koruoua purareva, rera iavirava Tugoropato-ia Uraurato,

---

✧ 9:11: Hi 2:17, 10:1, 8:2 ✧ 9:13: Nam 19:9, 17-18 ✧ 9:14: 1 Jo 1:7; 1 Pi 3:18; Ta 2:14

ro ira viapau opesia vaiei. Oa iava uvuivira rutu Pautoa-pa vo koruou vao purareva. Ari ita, rera oiraaro revasiva iria vigei iava sopaura sisi-garue pieeva rutu, oiso ra viapau oiso akukuvira Pautoa-pa kovopape. Viapau. Ari vaore-a ra oiso rutu toupape, Oiraopa kovo irara rutu Pautoa-pa, ro ira tootooparoveira vokiara rutu-ia.

Jisas Revasiario-ia Airepa Reo Ovoi Goru Pierevora Rutu

15 ✧ Oa vituaro-a vao oiraopa oa Krais-ia pura piropa Airepa Reo Ovoi, oiso ra voeao oea vaisi-pareveira Pauto oiso, Ora rera voeaaro evoea oea viraakoara ouiverea, varao oara viapau opesia vai. Oara iavirava Reo Ovoi purareva. Eake-a va vituaro? Ari vao uvare kopiioepa Krais. Ora vao uvare rera vo kopiioaro iavirava oirara roroioaepa voea vo vovouroaro iava vuriara, oara oisoa purapaive vo osa oisoa tuariripa Reo Ovoi rei piepaive.

16 Vo osa oavu reoa toupaiave auepa ovii irara aiteto vaaro vao oreoa-ia oisoa voea tavipareve aiteto, oiso ra orekerovu rutu ouive varao rera varaaro vo rara kopiio. Uva viapau oiso irai vo reo oisoa oirao piepareve vo orekeroi vateoro, vo rara viapau oiso aitetoa oaive kopiio rutu oiraopavira.

17 Uvare viapau oiso vo reo-ia kovoa vai toupaivoi vo osa touvira tootooparo aiteto. Ari vo raga vo osa kopii rovoru rutu.

✧ 9:15: 1 Ti 2:5; Hi 3:1

18 Oa vituaro-a vao-ia oiso toupai vao-ia rovopa Reo Ovoi. Vosa viapau revasiva vai toupai ve va oirao piesa rutu, ra viapau oiso kovoa vai va-ia.

19 ✧ Ari ita, voari rovovira rutu uva Moses oirara rutu tavitavireva varao rutu iava oara oisoa Reo Taisi sirovavi toupai ve. Oa iava revasiva karareva bulmakau kakae iava uukoa tapo. Uva vo uvere rutu-ia vao oa-ia oirara sisureva ora vo vuku vao oa-ia oisoa toupai ve Reo Taisi. Uva va purasa evaoa kairi oureva vo evao oa vaisipai veira oiso, Hisop. Oa iava va kukuearo-ia sipsip oru tuukereva. Ra va-ia revasi uvere kae piepaoro voea iare oirara va sisiputapai ve, vo osa vo oru oisoa roko piepai ve revasi rovu-ia.

20 ✧ Uva oiso puraroepa,
'O-ia revasiva iria Reo Ovoi oirao pieva. Oa iava visii goruvira rutu tavireva Pauto, oisi ra va sirova utu iraota.'

21 Oire uva oisi ragavira-a eisi ita osa Moses oisoa revasiva sisiputapai ve rakari kepa sisupaoro, ora varao tugoropara rutu oara-ia oisoa lotua purapai ve vo kepa sovara-ia.

22 ✧ Oiraopavira vosa Reo Taisi sirova rutu goruvira utupaave, oa iava uvuipai evara iava oaravivu riroara sisigaruevira toupai ve o iavirava revasiva. Ora tapo varao vuri vovouro, vo rara eira revasiva peto rovoreve oira-ia tauoa puraoro vuri vovouro verapasa.

Krais Ora Rera Raga-ia Tauoa Purareva Vuri Vovouro Oavi Verasa

✧ 9:19: Eks 24:6-8; Lev 14:4, 6-7   ✧ 9:20: Eks 24:8; Mt 26:28

✧ 9:22: Lev 17:11; Ef 1:7

23 Uva oisi-a eisi osa torevokopapeira osa varao vo rasio-ia touaro oisoa sisigarue piepaive varaore ovoovovira oara vuvuiua-ia toupaveira. Ari oiraopara rutu vuvuiua-ia toupaveira. Oara viapau oiso uvuipai ra vara sisigarue piepaive, vo rara viapau otauorovu pute pievira rutu purapaive vearopara rutu.

24 ✧ Osa iava Krai viapau vore koataroepa Tugoropa Tapi oirara raga oa puraiva ovoovovira vaore oiraopa vuvuiua-ia toua. Viapau. Ari vuvuiua rutu iare kaero viropa vo uva toupaveira Pauto ruvara-ia tauvaa oupaoro vigeipa.

25 Uva rera ro Jiu reraaro Rovopatoa rutu Pristo ira oisoa koatapano vore Tugoropa Tavuki Rutuia aueva varuere kare iava revasiva katakataivira vokiara-ia vo ivara rutu-ia. Ari Krai viapau oiso vorevorerivira koataroepa okoruoui ita purasa ora rera-ia.

26 Vosa rerapa torevokopaeri ra oisi eisi pierave, oire ra va iava vorevoreripavira siitoka vo siraoaro oureva voariva rovooro uva vo rasio rovoepa. Ari ita, uva viapau oisi eisi torevokopapeira. Uvare katai vuuta rutu-a vaonia oa-ia vo rasio iare urio ovoiroepa, vo uva vo vuutao tutuu pieva oiso ra opesipe. Eva-a oa sirovava ora rera iava vasereva koruoua puraoro. Oa iavirava vuri vovou vo varivariaro opesi ovoiepa.

27 ✧ Ari ita, oirara rutu katai kopii raga rutu purapaive. Osa iava taru Pauto voea vo vovouroaro rovirieireverea rara.

✧ 9:24: Hi 6:20; 1 Jo 2:1 ✧ 9:27: Jen 3:19; 2 Ko 5:10

28 ☆ Uva oisi-a eisi osa va puraoro Krais ita katai kopii raga purareva ora rera-ia tauoa puraoro, oiso ra oirara rutu iava vuriara vera uvirope. Ari ita, vorevira voreroverea rara. Ra viapau oiso vorerivira vuri vovouro vai verasa-a. Viapau. Ari voea kae pie ragasa-a voea oriruoro, voea raga oea rerare tuevira toupaveira.

10

Tuariripa Tauo Viapau Oiso Uvuipape Vuriara Verapasa

¹ Varao Reo Taisi iava Jiu vaaro oara oiraopavira varao oiraopara oisoa ovoovopaive vara uraurapaoro oara utupauavi uriupe. Oiraopavira rutu otauoroa evara oisoa vorevoreripavira rutu purapaive ivara rutuia. Oire uva apeisi-a? Vosa vara varao oisi vorevoreripavira purapaiveira, oara uvuipai ra voea iava vuriara verapaive, oea tutuu pie ragapaiveira Pauto iare, eke? Viapau. Viapau oiso eva Reo Taisi uvuipapeira rutu.

² Ari ita, vosa Reo Taisi uvuipaeri rutu, ra va sirova utupaoro tauoara purapaoro oirara iava sopaura sisigaruevira raga toupaviri. Oire ra va iava viapau voreripavira ora sovopaoro oiso purapaave, “Ragaivi-a vao-ia vuri vovouto.” Ra va iava koruouara pura arapa eakaave, vo rara sisigaruevira rutu toupave.

³ Ari oiraopavira evo koruouro voea oisoa rugorugoo piepaive rutu evarare vuri vovouro, vo

---

☆ 9:28: Ro 6:10; 1 Pi 2:24; Ta 2:13

rara ivara rutu-ia voea iava sopaura-ia toupaiive vuriara.

4 ☆ Oa vituaro vao oiso toupaiivoi, O-ia bulmakau vairei ora meme airea revasiaro-ia Pauto viapau uvuiparoi ra vuriara verareve oirara iava.

5 ☆ Oire vosa varasa vore rasitoa-ia Jisas aueparoepa, oa iava Pautoa-re oiso puraroepa, *‘Ari ita, varaopa tauoara viapau ruipapauveira ora vatevateara. Oa iava ragaipa ouavu varaua ravaariva.*

6 *Vo kareo okarea rutupavira kasipaiiveira oirara eravaoara ivara-ia, okarea-ia viapau oiso vii roru piepaiiveira. Ora tapo vo korouropa reasipauveira vuriara verapa korouoro.*

7 ☆ *Eva-a oa iavirava oiso puraraepa viire Pauto, Tupaavoivi ragai vii vo ruipaaro sirova utusa. Eisi osa va iava ragai iava vo reoro toupaiiveira vo vukuo-ia oa-ia Reo Taisi toupaiiveira.’*

8 ☆ Oire uva rovovira Kraisi oiso puraroepa, *‘Varaopa reasipauveira,’* ora *‘Varao oara-ia viapau vii roru piepaiiveira oiso osa varao korououara ora varao vatevateara vatepa, ora vo karero varuere karero oea kasipaiiveira vo eravaoara ivara-ia, ora varao oaravu korououara vuri vovouro verapasa.’* Ari ita, oisi eisi osa puraroepa varao rutu iava oara oisoa purapaiive torevokovira Reo Taisi sirova utupaoro.

9 *Eva-a oa iava oiso puraroepa Kraisi, ‘Ragai tupaavoivi Pauto vii vo ruipaaro sirova utusa.’* Oire uva vo reoa vao oa iava Pauto tuariripa

---

☆ **10:4:** Mai 6:6-7   ☆ **10:5:** Sam 40:6-8; 1 Pi 2:24   ☆ **10:7:** Jer 36:2   ☆ **10:8:** Mk 12:33

koruouro veeporeva, oiso ra rera vo koruouaro vara vo tavukiaro ouve vao oa purareva Kraiss ora rera-ia.

¹⁰ ✧ Eake iava? Uvare rera Jisas Kraiss ira Pauto vo ruipaaro sirova utu ovoiroepa oisi va pura ovoiro. Vao oa vituaro iava vigei iava sopaura rutu sisigarue ovoiepa vo koruouo-ia oa purareva ora rera-ia katai vuuta-ia.

Jisas Ora Rera-ia Tauoroera Vuriara Verasa

¹¹ Voeao pris irara Jiu iava oea oisoa katakataivira ora voea vo kovoaro purapaoro torepave katakataipavira vokiara rutu-ia. Oa-a vao oa-ia oisoa voreripavira vo koruouro purapaive. Ari vo koruouro-a evara oara viapau oisoa uvuipape oiso ra vara-ia voea iava vuriara verapave Pauto.

¹² ✧ Ari ro Kraiss katai koruou raga pura ovoireva vuri vovouro vera ovoiro. Eva katai koruou oa uvuiepa vokiara rutu iare. Oa isivaaro iava pau ovoiroepa Pauto vo varata iava oira-papa.

¹³ Evoa uva tuepaoro toupaveira vo vuutaore oa-ia rerava keripa irara tovoreverea Pauto vo rera kokotoaro reroaro oiso osa orekevu rerapa tasipa.

¹⁴ Oire uva katai koruou raga pura ovoireva. Oa-ia voea rutu uvui pie ovoireva. Oa iava uvuipaai ra Pautoa iare tutuu piepaive voea sisigarue vovou irara.

✧ **10:10:** Jo 17:19; Hi 7:27   ✧ **10:12:** Hi 1:3

15 ✧ Ari ita, uva ro tapo Tugoropato Uraurato oisi vo reo eva oirao piepareveira rutu oiso osa pura rovoroepea rutu Tugoropa Vuku sovara-ia,

16 ✧ ‘Vao-ia Reo Ovoi ragai oa puraaverea oirara rutu tapo vo utupaua. Vo uva ragai varaaro reo goruro tovoaverea voea rutu iava sopaura-ia. Ora vara rigatoaverea voea vo rugorugooroaro-ia, eisi osa puraroepa Turaro.’

17 ✧ Oire evo reo isivaaro iava ita rera raga Uraurato oiso puraroepa, ‘Ragai varaore ita vuri vovouro viapau oiso rugooraverea vorerivira ora varao vuri pitupituro.’

18 Uva oiraopavira rutu vara varao vuri vovouro vera ovoireva oirara iava. Uva apeisi-a? E uvuipai ra okoruoui ita vorerivira ora purape, oiso ra oai iava vuriara vorerivira ita vera piro? Viapau rutu.

Uvuipaviei Ra Oirao Piepe Rutu, Ra Va Iava Pautoa Iare Tutuu Piepape

19 Araoko irara oaa, uva oisi-a eisi osa iava viapau oiso oai epao oa uvuipai ra vigeire korukorupape vore koatapa arapa Tugoropa Tavuki Rutu-ia. Viapau. Ari uvuipaviei vao iavirava Jisas vaaro kopiia.

20 Oa-a vao oa-ia airepa raiva karureva tootoa vatepa vigeipa. Oraiva-a vao oa iava uvuipaviei ra varo kovovo-ia putepape koatapaoro. Vao varoa oa oisoa ovoovovira toupave oiso osa rera iava varaua.

21 Iu. Rovopato Pristo toupare vigei rutu reraaro ira Pauto ovii iraraaro oirara tokipareveira.

22 ✧ Uva uvui iraopaviei rutu ra Pautoa iare tutuu piepe rutu oiraopa vovou rutuva oiso ora vigei-ia taraipaoro, O ita, torevokovira toupavaovi oiso, Ragai-a Pauto reraaro. Vao vituaro iava uvare vigei iava sopaura sisu piropa. Oa iava vo rugooro vigei iava opesiepa ora eveipa rugooro oiso, Vuri irara-a vigei. Ora vao iava tapo osa vigei iava varaura sisigarueepa vearoa-ia uukoa.

23 ✧ Oisi-a eisi osa iava uvuipaviei ra goru-vira rutu oirao pie vovou purapape vao oa iava oearovu tavitavipape va oirao piepaoro. Eake iava? Uvare uvuipaviei ra Pauto-ia rari-pavio auere, ra ora rera vaaro Reo Ovoi oirao piepareve.

24 Oa iava uvuipaviei ra oearovivu vo sitokaroaro sovo iraopape. Ora oearovivu vo vigei iava tauvapape oiso ra ora vigei voea vovouroaro oisi iava sirao vovouro kosi piepape oearovivu-ia vereopa vovou rutu purapaoro.

25 ✧ Ari vao raga osa vigei viapau uvuipaviei ra vao kavupape ora gurupa pitupitu lotupasa oiso osa oearovu piepaiveira. Viapau. Easi vigei uvuipaviei ra oearovu vo vovouroaro tore piepape. Vao iava uvare Turaro vo vokiario, vorevira vorepa voki tutuu piepaivoi rutu.

Opeita Isivapavio Pauto Oviitoaarore

✧ **10:22:** Hi 4:16; Ef 3:12; Esi 36:25   ✧ **10:23:** Hi 4:14; 1 Ko 1:9

✧ **10:25:** Ap 2:42; Hi 3:13; Fl 4:5

26 ✧ Vosa vigei vo siposipo-ia oiraopa tarai ovoi rovvio rutu, oire ra va isivaaro iava vuri vovou ita purasa ruipavio ita. Uva apeisi-a? E oai epao voreri tauo vai oa uvuipai vigei iava vuriara ita vorerivira verave? Easi viapau rutu!

27 ✧ Uva vo uririo raga oava uvuipaviei toupape varao iavirava vuriara oavi vigei varaaro. Oiso varapa-ia osa varao-ia oiso, Rovirieia vao-ia ora riro goru kasia vao-ia oa voeao aiopaiverea oea Pautoa-re isivapaaveira.

28 ✧ Vosa irai oiratoa vai oisoa Moses vaaro Reo Taisi gasipareve, ra irai tovopaive kopiia-ia. Via-pau irai pa siraoave, vo osa vaiterei ora vo peva oea oisoa oiso purapaave iraire, “Oiraopavira rutu uvare vuria vao oa purarivo.” Oa iava oisoa voea vo reoaro oirao piepaive.

29 Oire uva eake vori rutu oupareverea ro ira Pauto Oviitoaarore isivaparo? Eera ira oiso puraparo, “Revasiva akuku raga-a,” iria rera sisigarue pieeva rutu Pauto vaaro sirovava Reo Ovoi. Ora apeisi-a ropa oirato ira Tugoropato Uraurato tovipareve, ro Uraurato ira Pauto vo siraoaro kareke piepareveira rerapa oirato? Oire uva apeisi-a rerapa eera? Siraovira rutu! Uvare rera varaaro iava vuri vovouro vo voriaro oupareverea vao-ia pute pievira rutu oa toupai vo Reo Taisi-ia.

30 ✧ Uvare rera-a eera ira-ia taraipavioveira ira oiso puraroepa, ‘Ragai auearo vao vuri vovou vo voriaro vatepasa. Oa tuuavere rutu rerapa.’ Ora oreovu ita vao oa purareva oiso, “Turaro ora rera

---

✧ **10:26:** Nam 15:30; 2 Pi 2:20 ✧ **10:27:** Ais 26:11 ✧ **10:28:** Diu 17:2-6 ✧ **10:30:** Diu 32:35-36; Ro 12:19

voeaaro varaaro vuri vovouro rovirieireverea rara.

³¹ Ari ita, siraovira rutu voeavipa voeao oea vo vovouro vuriara purapaoro Pauto vavaearo-ia kovopaaverea vara voriaro oupasa rera ruvara-ia pauaka tootooa rutu Pauto.

Goruvira Rutu Torepau Oirao Pie Vovou Oara-ia

³² Vore rugorugoo iraopata visii vo touaro vao oa oisoa purapata tuariri. Ovuuta-a eva oa-ia Pauto vaaro aviavia visii sopaaro soporeva ora rera iava. Oa isivaaro iava riroaravi rutu tavaka vovouro outava oearovu-ia. Osa viapau oisoa visii kove piepaive.

³³ Ari ita, vurivira rutu visii api pievira karekeiva oirara oearovu osireiaro-ia. Oa iava visiivi oisoa agesipaive visii tovipaoro. Ora ovokirovu-ia oeavu tapo ora tavosipasa oisoa ruipapata voeao oea oisi vo tavakaaro oisoa oupaive.

³⁴ Ora voeao tapo vo vavataroaro sovopata ora visii-ia oea oisoa tuukepa keparo-ia tuukepaave. Oa iava voeapa oisoa siraopata. Ora oiso osa oearovu tapo oisoa uriopaave visii varaaro-ia orekerovu pitupasa. Uva viapau oisoa evarare rugorugoopaoro siraopata. Viapau. Ari visii oisoa roru iraopata rutu, uvare oisoa taraipata oiso, Oaravu epao visii varaaro oara visiipa tuevira toupai, oara varao-ia putepaiveira rutu vo rasio iava vara.

³⁵ ✧ Opeita oearovupa uriripaoro ora visii iava goru vovouro oavisii rutu akukupavira viki

ragapata. Uvare vo vovouro raga uvuipai ra visilpa vearo vori sipove.

36 ✧ Ari ita, vosa kave vovou rutu sirova utu rovopata, oa vituaro iava uvuipatai rutu ra oiraopa vovou rutu Pauto vaaro sirova utupata. Oa iavirava uvuipatai ra vearopara outa, varao oara iava Reo Ovoi purareva Pauto.

37 ✧ Aue iava uvare Tugoropa Vuku oiso purapai,

‘Tou visivi taru voreroverea. Viapau oiso ateate pie ragapaoro voa toupape.

38 ✧ Uva ragai voeaaro-a oirara oea-ia torevoko vovou toupaveira oea taru tootopaave oirao pie vovou rutu purapaoro. Ari vosa irouto ro ira voea iava ragai arova porero viroverea, ira-a eera viapau oiso ragai roru piereverea ora rera-ia.’

39 ✧ Oire uva viapau oiso vigei-a vao voea iava voeao oea oisoa pore uviropaave rera arova opesi ovoipaoro vo vuri tapi-ia. Viapau. Ari vigei-a vao vigoa oirao pie vovou rutu purapaoro oriruvira rutu toupapeira.

11

Vo Toupai Oirao Pie Vovou Vo Pitupituaro Vituaro

1 ✧ Oire uva eakea rutu-a vao oirao pie vovou? Oa vao-ia oiso toupaveira, Varao oara-ia oiso tarai ovoipavioveira oara varao oiraopavira karekepaperea vo utupaua, oarare tuevira tupaoro oirao piepapeira. Ora tapo vosa

---

✧ **10:36:** Lu 21:19; Kl 3:24 ✧ **10:37:** Hab 2:3-4; Lu 18:8 ✧ **10:38:** Ro 1:17; Ga 3:11 ✧ **10:39:** 2 Pi 2:20 ✧ **11:1:** Ro 8:24; 2 Ko 4:18

oiso ragavira ora sovopavio, O ari oiraopara-a, oara viapau kekepapeira.

² Uva vo vovou-a eva oa purapaoro voeari tu-ariripa irara oisoa Pauto roru piepaive ora voe-ia.

³ ✧ Oirao pie vovou rutu purapaoro tarai ovoipavio oiso, O ari Pauto orekerovu rutu purareva varao oara kekepai ora rera vo Rearo iavirava. Uva viapau oiso orekerovu avu vai iava vara purareva. Viapau.

Vo Toupai Ebel Vase Iava Ora Inok ora Noa

⁴ ✧ Oire uva oirao piepaoro Ebel koruoua purareva Pautoa-pa, vo koruouo oa Ken vo koruouaro-ia puteva. Ooirao piea iavirava Pauto rerare oiso puraroepa, “Torevokotoa rutu vii.” Aue vituaro iava uvare va-a vao vatevatea koruou oa-ia Pauto roru piereva ora rera-ia Ebel. Uva vo vovoua vao rera vaaro Ebel ira kopiiproepa, oa vigei siposipopavoi vo vokio-ia touvira.

⁵ ✧ Oire ro vo oirao piearo-a vao-ia Inok oa iavirava viapau oiso kopiiproepa. Ira tootoovira raga kae piereva Pauto. Oa iava oirara oisoa rerare taraa ragapaive, uvare Pauto ora rera iare rera oureva. Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapai, ‘Kae pie asavira oisoa vo rasio-ia toupaveve Pauto roru piepaoro ora rera-ia rutu.’

⁶ ✧ Ari ita, viapau irai oiratoa vai uvuiparoi ra oisi Pauto roru piepareve, vo rara viapau oirao pie vovou vai pura rovopaveve. Uva va-a vao vituaro oiso toupaveira, Ro ira ruipaparo oiso ra

✧ 11:3: Jen 1:1; Jo 1:3; Hi 6:5   ✧ 11:4: Jen 4:4, 10; 1 Jo 3:12

✧ 11:5: Jen 5:21-24   ✧ 11:6: Hi 7:19

Pautoa iare tutuu piepareve, ira-a eera uvuiparoi ra Pauto vo touaro oirao pie rovopareve rutu. Ora aue tapo oirao piepareve oiso, Pautoa iare tutuu piereve, ra voa vearo voro oureve rera ruvara-ia.

7 ✧ Oire iravu-a ro-ia Noa ira ora rera vo oirao piearo iava Pauto vo rearo vo vovou reo uvureva uriripaoro. Oreoa-ia rera vosioro tavitavireva varaore oara kekereverea utupaua. Oreoa vao sirova utuoro aak uvuo purareva Noa. Oa iava voa ovii avao orirureva rutu vo tuukou vo vuutaaro-ia. Uva oisi-a eisi osa pierevoiva, Noa oirara rutu karekereva vo rasio-ia vuri irara. Oa iava Pauto rera raga roro piereva oiso, Vearoto. Eake iava? Uvare oirao pie vovou rutu-a vao oa oisoa purapareve.

Ebrahim Iava Vo Reoro

8 ✧ Vo oisoa Ebrahim oirao pie vovou purapareve. Oa purapaoro Pauto uvureva ovusa rerare keeraroepa. Oa iava rera vo rearo sirova utuoro ora vaseroepa, oiso ra rera vo taerearo kavuoro avaro vore avaro uvare Reo Ovoi purareva Pauto rerapa. Ari ita, rera vo taerearo rutu kavuoro gaururoepa. Oire voava avapaoro viapau oiso taraiparoepa oiso, Ovu iare avaparai.

9 ✧ Uva va-a vao osa rera vo vovouaro oirao pie vovou sirova oisoa toupareve vo taereo-ia oa iare rerapa Reo Ovoi purareva Pauto. Uva voa oiso rutu oisoa toupareve osa ro ira vegoparo rakari keparo raga-ia. Ora vo araoreo tapo oviitoarei

Aisak vaio ora Jekop aiterea tapo oisoa vo keparoa evara rakari keparo toupasi, aitereapa Pauto Reo Ovoi vatereva.

¹⁰ Vao vituaro iava Ebrahim vokiara rutu-ia rera vo oirao piearo-ia oisoa tuevira raga toupaveve, oiso ra vo uruio kekereve ouruia paureva Pauto ora rera vo ruipaaro-ia. Oa pauakavira rutu toupaverea.

¹¹ ☆ Uva va-a vao oirao pie vovou oa vituaro Ebrahim uvuiparoi ra oiso toupaveve, Aite. Ari ita, eagara vosa avukaroepa rutu, ora vao tapo osa vatuava Sera oisoa kakae kavau asavira toupaveve. Vo osa touvira rutu Pautoa-ia oisoa rariparo, oisore ra oiraopavira rutu karekepe rerapa Reo Ovoi Pauto vaaro.

¹² Oiraopavira rutu ita, uvare kopiisa tutuu piereva, vo osa rera raga aao iraraaro-a voeao riro irara rutu oea karekeaepa. Oea vieiario oiso rutu pura viropa osa aaviikoara vieiario, ora oiso osa rogara vao oa avakava sirova toupaveira viei asavira.

¹³ Oire uva oisi raga touvira rutu oirao piepaoro oisoa kopiipaave varao ou asavira oara iava Pauto Reo Ovoi purareva. Uva oiso ora voeai taraiapa, Akoea, igeivi vao sopaipa irara. Vigoa tavete visivi raga toupaveira vo rasio-ia, oa iava vara eveipaioveira varao veaopara oara tauai rutu vo utupaua vigeipa toupaveira Pauto ruvara-ia va iava vearo vaisi purapaoro vara-ia evara.

¹⁴ Ari ita, oearovu oirara evo reo purapaiveira. Uva vigei uvuipaviei ra oisi ragavira taraipavio

---

☆ **11:11:** Jen 17:19, 18:11-14, 21:2

voea-ia oiso, O ari touvira ora voea voaaro ruture taraapaivoi.

¹⁵ Uva viapau vorerivira voare rugooava voea vo taerearo-ia vao oa iava gauruava oiso ra voare vorevira kareave. Oiraopavira rutu oiso uvuipaai ra vore kareave, vo rara oisi ruipapaave vore karesa.

¹⁶ Ari oisoa oiso ruipapaave ra uvavure avaave, vo uva vearovira rutu toupaiave. Otaerei-ia vao oa oiso rutu toupaiave osa vuvuiua. Oa-a eva oa vituaro iava oisoa Pauto viapau ariiparo voea uvupaoro, vo rara rera vaisiario vaisipaive oiso pupapaoro, “Igei reraaro Pauto.” Eake iava? Uvare oiraopavira rutu riro urui voeapa ravaareva va pauoro.

¹⁷ Va vao oirao pie vovou oa oisoa purapareve Ebrahim oa iavirava oiso vovouroepa ra oviitoa-ia koruoua purareve Aisak, vo uvare Pauto rera-ia kokararoepa. Ari ita, oiraopavira uvare Ebrahim-pa Reo Ovoi pura rovoreva Pauto, oiso ra riro irara rutu oirara aao keeraave rerare Ebrahim. Uva va-a vao oa-ia tarai rovoroiava, vatatopoa purareva, oiso ra oviitoa-ia kataito koruoua purareve.

¹⁸ Uva rorovira rutu Pauto rerare oiso puraroepa,

‘Rera-a eera Aisak ira iavirava riro irara rutu viire aiteaverea.’

¹⁹ Va-a vao osa Ebrahim tarai ovoiroepa oiso osa ragavira uvuiparoi ra Pauto Aisak tore pierave vorevira kopiiia iava. Ari ita, oiso osa ovoovovira kopii tapiva vorevira toreroepa Aisak rera ruvara-ia Ebrahim toupasa.

Vo Toupai Aisak Vase Iava Ora Jekop Ora Josep

²⁰ Oire uva Aisak oirao pie vovou sirovava reo ovoi purareva auere viraakoa, oiso ra vo araorei-ia karekepe Jekop vaio ora Iso.

²¹ ✧ Oa isivaaro-ia Jekop Josep ovii iraraaro katakataivira viraakoreva ora rera vaaro oirao pie vovou vituaro iavirava, vo osa rerapa tutuu piepa oiso ra kopiiro. Ari ita, takuvira oisoa toupaooro tooroto riarai-ia Pautoa-ia oisoa vuu-rapa vaisi purapareve.

²² ✧ Ora ro tapo Josep ora rera vo oirao piearo vituaro iava vo reo purareva vo vuutao iava oa-ia Isip-ia kavuivere Jiu-pa irara. Oreoa isivaaro iava oreovua vao oa iava voea tavireva ora rera iava oiso, “Vosa ragai iava varaua kopiipe ra voua tovota oiso.” Uvare rera vaaro kopiia tutuu pieva.

Moses Iava Vo Reoreoro-ia

²³ ✧ Va-a vao oirao pie vovou oa oisoa purapasi vaitereo Moses aitetoareiario. Oa sirovava rera kavausivoiva, vo kakae oisoa vataupasiva vo peva rutu sovara-ia kekira peva. Vo rara rera-ia vearovira rutu taraipasi oiso, Vearo keketoa rutu ro-ia. Oa vituaro iava ro king vo reoaro gasisiva tuuvu vovouvira rutu vo reo oa purareva kakae vurerore.

²⁴ ✧ Oa iava riroroiva Moses, vaopa oisoa reasiparo oiso teapi oiso rera vaisipaive, Pero ro reito oviivaaro oviitoaaro.

²⁵ Ari ita, oisoa oisi vo vaisi veripaoro oiso vovouroepa rutu ra Pauto voeaaro tapo oirara ora tavirusiro rutu, vo osa riroa rutu tavaka oisoa

---

✧ **11:21:** Jen 48:5 ✧ **11:22:** Jen 50:24-25; Eks 13:19 ✧ **11:23:** Eks 2:2, 1:16 ✧ **11:24:** Eks 2:10

oupaive. Oa iava oisoa vaopa reasiparo, teapi vuri vovou vai purareve gare vuutavi raga-ia.

²⁶ Uvare varao rutu-ia taraiparoepa oara-ia osa tavaka vo siraoroaro oisoa oupareve oiso rutu osa vo tavaka oureva ro ira roporeva Pauto. Varao oara oiso oaravu rutu-ia pute iraopaive rutu varao vearopara rera varaaro oara oisoa Isip-ia toupave. Eake iava? Uvare oisoa tuevira vaore vearo vori toupave vao oa ourevera vovio utupauavi rera vo tavakaroaro iavirava.

²⁷ ✧ Oire uva oirao pie vovou vituaro sirovava Isip-ia kavureva. Oa raga iavirava viapau oiso kingto vaaropa kasipu vovou uririparoepa Moses. Viapau. Ari oisoa topaparo viro rutu avapaoro. Eake iava? Uvare rera-a eera ira oiso rutu toupave, Ira eera Pauto kekereva ora rera-ia, ro ira viapau uvuiparoi irai ra rera kekereve.

²⁸ ✧ Uva oirao pie vovou purarevoiva, va sirovava oirara rutu tavireva, oiso ra Tagausapa Vurei Pasova puraive. Vo vuutao-ia oa-ia voea rutu tavitavireva, oiso ra revasiva-ia rataoara rutu riaaro kipuive. Vo kipuro oara kekepaoro uvuiparoi ra vo keparo reesipaoro Jiu-pa irara ovii kakaeroaro voeao avaiopa kakaero tagauparo okakaerovu raga avaiopa kakaero kopii pierave enselto. Uvare rera vaaro-a voea upopasa.

Riro Irara Rutu Jiu-pa Irara Goruvira Rutu Oirao Pieiva

²⁹ ✧ Oisi-a oiso osa vo vovouro iava varao oirao pie vovouro Jiu-pa irara Ret Si avakava

---

✧ **11:27:** Eks 12:50-51   ✧ **11:28:** Eks 12:21   ✧ **11:29:** Eks 14:21-31

iviroiva ovusa voeapa raakaopa. Oa iava Isip-pa irara voea tariopaoro iviropaoro utupaaepa, ovusa voea ururao ora aivaro pieopa. Oa iava voa kopii ovoiaepa.

³⁰ ✧ Ora tapo oiso osa vo oirao pieroa varao oara iava kasuraara varao Jeriko-ia kururu piropa, vo osa Jiu-pa irara vo urui taripaoro riro goruvira rutu viri rovopaiva erao vatara (7) voki-ro rutu-ia.

³¹ ✧ Ora o tapo riakova Rehap riro otopava iria ruvara iava voeao rutu kopii-iaepa oea oisoa Pautoa-re isivapaave, ovusa oira viapau kopi-iopa. Eake iava? Uvare voeao oea vo rasi vagogo rovosa urioaepa vao oa-ia oisoa toupaeve. Oa iava voa oira raga voea tokieva oira vo kepaaro-ia oira vaaro iavirava oirao pie vovou.

³² Oire uva visii akepaavoi, E uvuiparai oea iava ita visii tavitavia, eke? Oiraopavira, viapau oiso vuutaa vaiei ragaipa ra Gidion vase iava visii siposipoa ora Barak, ora Samson, ora Jepta, ora Devit, ora Samyuel, ora voea rutu voeao profet irara oea oisoa Pauto vo rearo kosi piepaive.

³³ ✧ Oiraopavira rutu oiso osa oisoa oirao pie vovouro purapaoro riro irara rutu upopaive uvarovu rutu voea-ia putepaoro. Ari ita, torevoko pitupitu rutu sirova oisoa utupaave, oa iava vao ouiva oeara voeapa Pauto Reo Ovoi purareva. Voeao oea laion kare iava gisipo kapu pieiva. Oa iava viapau oiso voea aioiva.

³⁴ Ora voeao oea riro kasi rutu tuituia roko pieiva. Ora oiso osa virivarivira rutu toripaiva voea asavira oea toorioara-ia voea upopasa aue

---

✧ **11:30:** Jos 6:12-21   ✧ **11:31:** Jos 2:1-21, 6:21-25   ✧ **11:33:** 2 Sml 7:11; Dan 6:22

ragapaaepa. Uva va-a vao osa raveraveaepa. Uva vorerivira ita ora voea iava varaura-ia gorua ouiva. Osa iava tuuvu vovouvira rutu upoara puraiva oearovu tapo uvarovu rutuva voea voea-ia putepaoro rutu.

³⁵ ✧ Ora oearovu tapo voea iava oea oisoa kopii rovopaaera, vorevira torepaaave. Eake iava? Uvare airorovu voea iava vairoro airoa oisi oiso oirao piepaiva oiso puraoro, “Oiraopavira uvuipaai ra vorevira toreave vigei voeaaro.” Ora oiso tapo osa oearovu vuri irara oea voeare oiso puraaepa, “Uvuipatai ra vova kosita viro vosa visii varaaro oirao pie vovouro kavu rovota.” Uva viapau kosia viropa, uvare oiso ruipapaaepa ra voea varaaro oirao pie vovouro kareke piepaive. Oa iava oisoa voea vuri piepaive rutu voea upopaoro. Vo rara oiso ruipapaave ra eisi voea piepaivora, vorevira torepaaave vearo tootoo rutu oupasa.

³⁶ Uva oearovu oisoa voea tovipaive tapo voea ragipaoro viripa iroro-ia. Ovusa oearovu oisoa voea tuukepaive iroara-ia tuukepa keparoria voea tovopasa.

³⁷ Ari oearovu oisoa voea vurokopaive aue-ia aveke, ovusa oearovu raga ita voea iava varaura koripaive. Ora vo osa oearovu oisoa upopaive aue-ia toorioara. Ora tapo oisoa taririvira toupave apotavira rutu toupaoro sipsip rakarioria kuvupaoro ora meme rakariro, ovusa oearovu voeao oisoa vuri piepaive rutu.

³⁸ Oiraopavira rutu oiso osa voeao rasio-ia tou irara oisoa viapau voea eveipaive ra va iava oiso

purapaave, “O asi vearo vovou irara vai-a voeao-ia.” Voea raga ita voeao-ia oea oisoa viripaive voraro raaka tapiro, ora voraro pukuara-ia, ora tarieara-ia, ora rikuara tapo.

³⁹ Uva oiraopavira rutu-a oiso osa vo siposiporo toupaveira voeao iava oea oisoa Pauto roru piepaive rutu. Eake iava? Uvare eisi oisoa piepaive voea vo vovouroaro oirao pie vovouro rutu purapaoro. Uva viapau varao vearopara ouiva oara iava voeapa Reo Ovoi purareva Pauto.

⁴⁰ Uvare Pauto orugoovu raga-a vao oa purareva vigeipa. Oiso rugooro ra vao-ia airepa rugoo voea tapo tuariripa irara vigei rutu takuvuoro vigei uvui pie ovoireverea voari ruture utupaua.

12

Vigei Uvuipaviei Ra Jisas-ia Vurapaoro Rera Oirao Piepape

¹ ✧ Ari ita, vo vokio-ia vearovira rutu taraipaviera voeao iava tuariripa irara, uvare oisi eisi oisoa piepaive voea vo pitupituroaro evara oirao pie pitupituro oiraopavira kareke piepaoro. Uva vigei tapo ita uvui iraopaviei ra oisi eisi piepape. Oa iava uvuipaviei ra varao vuri pitupituro kavupape vo pitupituro oara vigei-ia goruvira rutu pitupaiveira, ora varao rutu tapo oara vigeire korukorupapeira torevoko pitupitu purapa arapa. Uva uvuipaviei ra vara rutu evara kavuera, vo paupauo purape reasi asavira oaravu-ia pute iraopasa vuriara.

✧ 12:1: 1 Ko 9:24; Hi 10:36

2 ✧ Uva oisi eisi piepaoro uvuipaviei ra goruvira rutu Jisas-ia vurapape. Vao iava uvare rera raga vigei varaaro oirao pie vovouro vituaro vo rutuva rovopaoro rovoa-ia vo rekasisa opesipa tapi. Oiraopavira rutu ita, uvare viapau oiso torireva vao asavira evao parikou vo siitokaaro. Viapau. Ari ora rera iava vasereva voare, oiso ra voa kopiioro ariia oureve evao parikou-ia. Uvare vao ragare rugorugooroepa riroa rorua oa rerapa oisoa tuevira toupave. Ari ita, uvare vo vokio rera epao reia-ia pauparoi paupa vo oirapapa varata-ia vao Pauto vaaro.

Pauto Vigeipa Siraopa Vatareva Vigei Torevokopasa

3 ✧ Rerare ro Jisas rugorugoo iraopata. Opeita rera vaarore riroa goru vovou ovaupata. Vao oava tupaoro kasipu vovou oureva vuri irara ruvara-ia. Uva oisi-a eisi osa visii tapo ita viapau uvuipatai ra visii vo vovouroaro goru vovouro viki ragapata visii vo oirao pieroaro kavupaoro.

4 Vao iava uvare vo paupau-a eva purapaoro vuri vovouva ora upopatai oa-ia revasiva visii iava touvira parupaevere pasi.

5 ✧ E vo reorore vai ovautaepa oara Pauto vatareva visiipa vao rera ovii iraraaro, oisore ra ora visii iava vovouisi oavisii goru pie iraopata? Uvare oiso puraroepa,
‘Oviitoa oaa, vaore rugorugoo iraopau vo osa Turau Pauto viipa vavata vatepareve, oiso ra va kaeri. Ora tapo oiso-ia ra opeita

✧ 12:2: Fl 2:8-9; Hi 1:3, 13; 1 Pi 3:22   ✧ 12:3: Mt 10:24; Ga 6:9

✧ 12:5: Pro 3:11-12

raveravepau vo osa viipa goru reoro rutu vatepareve varao vii torevokopasa.

6 ☆ Uvare ro ira kaviko iraopareveira Pauto, ira raga ita-a

eera irapa uvuiparoi Pauto ra rera vatepareve vavata oiso ra va kaepareve. Ora voeao tapo oea oiso vaisipareveira, Rera ovii iraraaro, oeapa voea vo vuriaro vo voriaro vatepareveira voea torevokopaoro.’

7 Oire uva uvui iraopatai ra goruvira rutu vovou iraota vo osa vo vavata eva oupata. Vo uvare taraipatai oiso, Aite ruvara iava va vao-ia. Ari ita, visii vo vavataaro vao karekepaiveira rutu visiipa, oire ra va iava oiso purapata, “Oiraopavira rutu Pauto osa oiso ipei pareveira oiso, Rera ovii iraraaro.” Uva ragai tavita oiso, E irai aitetoa vai viapau iraipa oviitoa vai goru reo vai viapau vatereva vaore irai torevokopasa oai-ia, eke?

8 ☆ Vosa viapau Pauto vaaro vavata kaepata oiso osa oearovu rera ovii iraraaro vo vavata kaepaiveira, oa iava uvuipatai ra ora visii-ia taraipata oiso, O ita, viapau oiso vigei-a Pauto ovii iraraaro rutu. Ari iravu raga ovii iraraaro-a vigei.

9 Ari ita, voeao aite irara oavi vo rasio-ia vigei torevokopaiveira varao vuri pitupituro asavira. Oa-a eva oa iava voeapa avivikepavioveira. Uva va-a eva osa vituaro iava uvuipaviei ra pute pie visivi rutu ora vigei iava vasipape rera iare. Oa iava uvuipaviei ra Tootoo Ovoi oupape rera ruvara-ia Aite Pauto ro vova vuvuiua.

☆ 12:6: Sam 94:12; Je 1:12   ☆ 12:8: 1 Pi 5:9

10 Uva aite irara oavi vigei oisoa torevokopaive potekupa vuutarovi raga-ia voea vo rugorugooroaro sirova utupasa. Ari Pauto vigeire rugorugoooparoveira rutu oiso vigei torevokopaoro. Oa iava uvuipaviei ra torevoko vovou rutu pupapape ora airereipaoro, oiso rutu osa rera vo vovouaro vuri asa vovou rutu.

11 ✧ Vosa goru reo rutu oupaive vao voea torevokopa reo vuri pitupituro iavirava, oa iava uvuipaai ra ora voeapa siraopaave oiso pura-paoro, “Siraovira rutu vigeivipa vao-ia, vigoa viapau oiso vo reo-ia vao-ia rorupapeira.” Viapau. Ari oiraopavira uvare oearovu voea iava vao goru reo uvuivoiva, oa iava torevoko vovou ouiva. Uva vo utupaua voea vo voriaro ouiva vao gavaure vovou.

Reo Ravaa Iava Vao Oisore Ra Goruvira Toreta

12 ✧ Oisi-a eisi osa ragavira uvui iraopatai toupaooro ora visii iava vavaeara goruvira rutu kae pieta varao oara raveravepaoro eoropa-peira. Ora oiso ra goruvira rutu kotupiara itotuo piepaoro tore iraota.

13 ✧ Ra oisi iava topa pievira voka iraooro avata vao-ia torevoko raiva. Visii vao vearo kokoto irara voea tapo vokapata voea goru piepaoro voeao vuri kokoto irara. Teapi raiva tasi arova piropaave.

14 ✧ Ora visii iava vovouisiro oavisii rutu tovo iraota. Oa iava uvuipatai ra gavaure vovou rutuva oearovu tapo toupata oirara. Ora visii iava vovouisiro oavisii rutu tovo iraopata, ra

---

✧ 12:11: 1 Pi 1:6; Je 3:17-18 ✧ 12:12: Ais 35:3 ✧ 12:13: Pro 4:26; Ga 6:1 ✧ 12:14: Mt 5:8

ora airereipaoro viapau rutu vuri pitupituro vai sirova utupatavere. Eake iava? Uvare viapau oiso irai oiratoa vai Turaro Pauto kekereverea vo rara viapau eisi piepareve.

¹⁵ Ora vaopa tapo ora vatatopo iraopata. Teapi irai visii iava vaore isivaparo Pauto vaaro kavikopa vovou oa purapareveira visiipa. Ora vao tapopa ora vatatopo iraopata. Teapi oiso rutu toupata osa okuerovu varao itakopa kuero. Aue vituaro, teapi oirara rutu vuri piepata visii vo pitupituroaro raga-ia. Oiso rutu osa itako ovi gare ovivi raga oa aioara rutu vuri pievo vara sovara-ia avaoro.

¹⁶ ✧ Ra vaopa tapo ora vatatopo iraopata. Teapi irai visii iava otopa vovou vai purareve. Ora tapo teapi irai Pautoa-re isivapaoro oiso piepareve osa ro Iso. Ira katai vuutavi raga-ia gareavi raga aioa ouoro araokoto ruvara-ia kikooto ira reo ovoi purareva kokotoa aropa oiso puraoro, Ragai varaaro rutu ouriverea rara varao aite ruvara iava.

¹⁷ ✧ Ari ita, rera-ia taraipataveira, uvare va isi-vaaro iava oiso ruipa ragaroepa ra aiteto ruvara-ia viraakoa oureve. Vo osa viapau uvuiroepa. Eake iava? Uvare viapau oiso uvuiparoepa ra evo vovou tavarioreve oa-ia tuutua pura rovoreva kikootoapa. Uva gau ragapaoro rirovira rutu akeake ragapareva. Vo osa viapau.

Vigei Pou Viroviei Vo Vearo Pukui-ia Vao Vo Saion

18 ✧ Viapau oiso pou virotaepa vo pukuio-ia Sinai, oiso osa voeari Jiu voari tuariri. Vo pukuio oa oisoa uvuipaave ra va kekeive ora voea osireiaro iava. Opukuio eva oa-ia oisoa riro kasi rutu eto kasi karekepape ovokirovu-ia, vo osa Pauto reo vateparo. Ora vao tapo osa voa oisoa ruupa rutu karekepape ora purepato kiuvu.

19 Opukuia raga ita-a eva oa-ia utave guruko karekepa ora reoreoa. Ari ita, oreoreoa eva uvuiva, oa iava vare oisoa riro goruvira rutu arepaave oirara, oiso ra opesipe vo reoreo voea arova.

20 ✧ Eake iava? Uvare Pauto vo reoreoaro uvupaoro rirovira rutu uriri iraopaaepa. Oreoa-ia voeare Pauto oiso puraroepa, 'Vosa irai oiratoa vai, eke irai varueretoa vai vo pukuio-ia taciasireve, ira-a eera ira-ia uvuipaai rera vurokoive rera kopii pieoro.'

21 ✧ Iu. Oiraopavira rutu uvare vo pukuia-a eva oava vurapaoro oisoa rirovira rutu uriripaave. Osa iava Moses ora rerare oiso puraroepa, 'Ragai-a vao ragoa rirovira rutu rikerikeparai uriri iraopaoro.'

22 ✧ Oire uva visii ita vao-ia viapau oiso vo pukuia eva pouta viropa. Viapau. Ari opukuivu raga vao oa-ia pouta viropa oa vaisipaiveira oiso, Saion. Vo uva Pauto vo uruiaro toupaveira ro Tootopatoa Rutu. Vo uruio-ia ouruia epao toupavoi oiso osa raga toupaverea voari rutu utupaua vo vuvuiua-ia. Vao oa vaisipaiveira, Jerusalem. Oa sovara-ia riro tukuro (tausen

---

✧ 12:18: Eks 19:12-22; Diu 4:11 ✧ 12:20: Eks 19:12-13 ✧ 12:21: Eks 19:16 ✧ 12:22: Fl 3:20

tausen) rutu enselpa irara rorupaoro toupaveira. Voea raga ita oea vo uvuruo iare pouta virora.

23 ✧ Oa-ia toupaveira voeao Pauto ovii iraraaro avaiio irara. Voea ita oea vaisiroaro rigatoreva vukua-ia vao oa epao vuvuiua-ia. Ari ita, kareta virora rera iare ro Pauto ira oirara rutu vo vovouroaro rovirieipareveira. Ora voeao iare tapo uraura irara torevoko vovou irara voeaaro Pauto oea uvuivira ovoi piereva rutu.

24 Oiraopavira rutu ita, vo uvare kareta virora Jisas iare. Ro ira-ia oiraoepa oa pura piropa Airepa Reo Ovoi. Oire ra oisi iavirava ora rera iava revasiva petoreve va eva Reo Ovoi goru pieoro. Eira revasiva iria vo kovoaro Ebel revasiario-ia putepaveira rutu. Uvare Kraiss revasivaaro-a iria vearopara rutu kareke piepaveira.

Vigei Uvui Iraopaviei Ra Ora Vatatopo Iraopavio Vearovira

25 Ora vatatopo iraopata vaopa oiso, Opeita siposipopato vo reoroaro veripata, oiso osa voeao oea viapau oiso oisi rera vo reoroaro uvupaive, eera ira tugoropa siposiporo oisoa vatepareve vo rasio-ia vo tuariri rutu. Uva voea-a evoea oea viapau oiso voea vo voriaro vuria vatavataiva. Oire uva apeisi-a vigeipa vao? E uvuipaviei ra oisi va vuria vo voriaro vatavatapape, vo rara oisi rera vo reoroaro veripape ro ira vo reoro kosi piepareve vuvuiua iavapara?

✧ **12:23:** Lu 10:20; Fl 3:12

26 ✧ Oiraopavira rutu ira-a ro ira vo gurukoaro voari tuariri rutu vo rasio rikerike pieeva. Oa iava Reo Ovoi purareva oiso puraoro,

‘Ragai taru vorerivira vo rasio ita rikerike piea.

Uva viapau oiso vo rasio raga-a, ari vu-vuiua rutu tapo-a.’

27 Oire uva vo reoa vao-ia oa oiso purapai, Vorerivira, oa porearo oiso roroiovira rutu toupai oiso-ia, Vara rutu orekerovu Pauto oara purareva voari rutu rovoa-ia, oara rutu opesiperea rikerikeoro. Ari varao oara viapau oiso rikerikeperea, oara raga-a evara oara perea.

28 ✧ Oire uva rorupata, uvare vao oupa-peira Pauto vo Saraaro oa viapau opesia vai vo osa rikerikepe. Osa iava vigei uvuipaviei ra Pauto vaisiaro-ia vuurapa vaisi purapaoro rerapa avivike iraopavio rera vaisiaro kae piepaoro rutu.

29 ✧ Uvare Pauto riro kasiva eto kasi toupaveira. Oa uvuipai ra orekerovu rutu rova pieve vara rutu opesi pie ovoioro.

13

Uvuipaviei Ra Ora Vigei Araoko Iraraaropa Sirao Vovou Vatepape

1 ✧ Vokiara rutu-ia uvui iraopatai ra oearo-vivupa siraopata, voeao araoko irara oavi oea Kraisi vaisiaro-ia toupaveira.

✧ **12:26:** Eks 19:18; Hag 2:6   ✧ **12:28:** Dan 2:44; Hi 13:15

✧ **12:29:** Diu 4:24   ✧ **13:1:** Ro 12:10; 1 Te 4:9

2 ✧ Opeita vaore ovau iraopata oiso osa uvuipatai ra oearovivure aapaapaupa irara keerapata vorarore visii vo keparoaro-ia voea koata piepasa. Ari ita, oearovu oisoa oisi eisi oearovu piepaive voari. Uva viapau oisoa voea eveipaoro voea koata piepaive ora voea vo keparoaro iare, vo osa voeavi uvuiaroa ita enselpa irara oea oisoa koata piepaive.

3 ✧ Ora voeaviore tapo rugorugoopata oearoa tuukepa keparo-ia toupaveira vo Jisas iavirava. Ra ora visii-ia voea sovopaoro oiso taraipata, Visii uvuiaro eva visiigoa ita tuukepa kepa-ia toupatavoi. Ora ra voeaviore tapo rugorugoo iraopata oearovia tavaka vo vavataaro kae-
paiveira. Vo vavataaro uvuipatai ra ora visii-ia va sovopata oiso rutu ita, ovavata-a eva voea vaoro oa visii-ia ita toupai.

4 ✧ Opeita vo pitupituore ora oupa pitupitu oiso rugorugoopata, Akukupapa raga. Viapau rutu. Ari ro oirato ora o riakova oavukarea raga uvuipasiei ra ora vaiterei raga rutu toupasi. Vao vituaro iava vosa viapau oisi eisi toupasi, oa-a eva oapa Pauto vaiterei ora oearovu rutu rovirieireverea vapa vao ora voeava otopa vovou, vo osa vo pitupitu vo voriaro vuri vori vatereve voeapa.

5 ✧ Ora opeita vo vovouova toupata tapo moniara riiriipa vovou. Ari uvuipatai ra varavio-ia roru iraopata oara-ia pitupataveira oiso purapaoro, “Ari uvuipai varao.” Eake iava? Uvare Pauto vao-ia oiso puraroepa,

✧ 13:2: 1 Pi 4:9 ✧ 13:3: Mt 25:36; Kl 4:18 ✧ 13:4: 1 Ko 6:9

✧ 13:5: Fl 4:11; Diu 31:6, 8; Jos 1:5

‘Viapau oiso visii kavuaverea. Ora viapau oiso visiire ovauraverea.’

⁶ Oreoare vao rugorugooapaoro uvui iraopaviei ra goru vovouvira rutu oiso purapavio,

‘Ragai reraaro tauvapatu Turaro Pauto. Osa iava viapau uvuiparai ra orekerovu avu vaipa uriripara. Oiraopavira rutu. Eake vai-a vao oa-ia uvuiparoi irai ra oai purareve ragai vuri piesa? Viapau oiso oaiei.’

Vigei Uvuipaviei Ra Oiso Rutu Utupavio Osa Voeao Turaro Irara Tuariripa Irara

⁷ ✧ Ora voeaore rugorugoo iraopata tuariripa irara oea oisoa visii tuvetuvepaive Pauto vo reoaro iava siposipopaoro. Ora voea vo pitupituroarore tapo rugoopata oiso osa ragavira oisoa toupave tootopaoro ora kopiipaoro. Uva vo pitupiturei-a evarei oarea-ia visii ita uvuipatai ra oisi voea vioepata voea vo vovouroaro oirao pieara sirova utupaoro.

⁸ ✧ Jisas Krai viapau oiso tavarioa vaiei. Ira vo vokio touparevoi oisi raga ita osa tuariri oisoa toupareve. Osa raga ita eisi osa voari utupaua toupareverea taru.

⁹ ✧ Opeita osiposiporovu raga pisaara uvupata vaopa, teapi visii ivuive vao arova torevoko raiva Pauto vaaro. Vosa vigei iava sopaura sirao vovou vo goruaro ove Pauto ruvara-ia, osa vearopai. Oa iava vigei iava sopaura viapau uvuipai ra osasararovu rutu aue reo goruro vo goruaro ove varaore aiopara. Oara vo pitupituaru viapau oirara oisoa tauvapaive vo osa va-ia vokapaive.

✧ 13:7: Hi 6:12 ✧ 13:8: Hi 1:12 ✧ 13:9: Ef 4:14; Kl 2:7, 16

Vo Toupai Vao Iava Koruoua Oa-ia Rorupare Pauto

10 ✧ Ovoovova eravao vigei oiraaro toupai voi oira-ia koruoua toupai. Vo koruouo oa iava viapau rutu uvuipaai Jiu-pa irara pris ra oai puraive va-ia. Uvare viapau voea vaaro-a. Ari vigeipa oirao pie vovou irara.

11 ✧ Ari ita, ro Rovopatoa rutu Prito Jiu iava ira oisoa Tugoropa Tavuki Rutu iare oisoa koat-aparo varuere kare iava revasi rovurova vara-ia koruoupasa vuriara verapaoro. Vo karero okarea oisoa kasipaive vo uva sel urui-ia toupai ve vatuaru.

12 ✧ Uva oisi-a eisi osa vituaro iava Jisas ita kopiropo oisi ratau vo riro urui iava rataoa riaro vatuaru-ia. Oa iava voa rera iava revasiva parueva oirara rutu sisigarue pieoro vuri vovouro iava.

13 ✧ Uva vigei tapo ita uvuipaviei ra oisi uruia vatuaru iare kosi viropavio varao kavuoro Jiu varaaro, oiso ra rera sirova utupavio. Ra va iava ora vigei-ia rera vaaro ariia sovopape va vao siitoka vavataaro kaepaoro.

14 Oiraopavira ita, viapau oiso pauaka urui-a vao oa oiso vaisipapeira, Vigei vo uruiaro va vo rasio-ia. Viapau. Ari toupai rutu tuebira toupai vo uruire taraapapeira vao oa rutu-ia toupaperea voari utupaua.

15 Eisi osa iava uvuipaviei ra Pautoa-ia vuurapa vaisi purapape Jisas vaisiaro iavirava. Vo vaisio vuurapa vaisi oa oiso toupai, Vigei vaaro koruoua

---

✧ 13:10: 1 Ko 9:13, 10:18   ✧ 13:11: Eks 29:14; Lev 16:27

✧ 13:12: Jo 19:17   ✧ 13:13: Hi 11:26

vova vigei iava gisipoara-ia. Uvare rera vaisiario rei piepapeira oisi va iava tavitavipaoro.

¹⁶ Ora opeita tapo vo vovoureore tapo ovaupata vearoa purapa, ora aue vao tauvaa oearovu tauvapasa. Eake iava? Uvare evo vovourei oarea-ia uvuipatai ra Pauto roru piepata ora visii-ia.

¹⁷ ✧ Voeao oea visiipa irapaaveira vo reoroviaro tapo uvu iraopata, ora voea vo vovouroaro tapo sirova utupata. Uvare vuutara visii iava sopaura oavisii tokipaiveira vaopa, teapi oearovu visii piro piepaive. Oa iava voea evoea tokipa irara Pauto tavitavipaaveira ora voea vo kovoaro iava. Vosa voea vo reoroaro oisi purapata, oa iava uvuipaai ra visii-ia kovopaive roruvira. Ari vosa oisipa eisi viapape, oire ra siraoa vo vavataaro kaepaive oisi eisi kovopaoro. Ra oisi vo vavata iava viapau oiso ra tauvaa vai outavere.

Vo Toupai Tauvaa Oupa Iava Variria

¹⁸ Visii vo variroaro topa piepata, ra Pauto igei tauvapareve. Oa iava ora igei-ia tarai ovoipaioveira oiso, Igei iava sopaura sisigaruepa-peira vo Pauto osirearo-ia. Uvare igei vo ruipaaro rutu-a va vao-ia torevoko vovou pura-paoro vokiara rutu-ia.

¹⁹ Uva vorerivira ita visii arepaavoi goruvira rutu oiso ra variripata. Oa iava Pauto visii iare ragai vore piereve rara.

²⁰ ✧ Pauto vigei Turaroaro Jisas kopiia iava vorevira tore piereva rera ro vigei Tokipatoa Rutu Vearoto. Ira sipsip ragui tokipareveira, oraguia-a vao vigei raga ita. Ari ita, rera vaaro iava kopiia

vao Reo Ovoï Pauto vaaro, oa oiraoepa vo reo oreoa-ia viapau opesia vaiei.

21 ✧ Uva Pauto arepaaveira ro gavaurepa vovouto, oisore ra vearopara vatepareve visiipa, vaore, oiso ra oisi vara iava rera vo ruipaaro sirova utu iraopata. Ora vaore tapo, oisore ra oisi vigei pieparevora, uvuipaviei ra rera roru piepape vao iavirava Jisas Kraïs vo goruaro. Oire uva uvuipaviei ra Kraïs vaisiario kae piepape vokiara rutu-ia. Ovoiei.

Ovoïopa Reo-a Vao-ia

22 Goru visivi rutu visii araoko irara oaa tavipaavoi auere ra ragai vo reoaro uvu iraota. Oreoa purapaavoi visii iava sopaura oavisii goru piepaoro. Oa oisivio rutu toupai gareavi pasia.

23 ✧ Uva oiso ruipaparai ra visii tavia ro iava Timoti vigei araokotoaaro. Ira kosi pieivorao vova tuukepa kepa iava. Oire vosa ikauvira raga kareroera ragai iare, oa iava uvuipaveiei ra vegei rutu uriove visii kekesa.

24 Igei vo reoaro topa piepaoro vearo voki purata voeaova visii voeaaro turaro irara ora oearovuva Pauto voeaaro. Voearo visii araoko iraraaro vo taereo iava Itali oea tapo visii-ia ita vearo voki purapaivoi.

25 ✧ Uva visiipa Pauto arepaavoi, oisore ra visiipa vereopa vovou rutu purareve visii tauvapasa. Eisivi raga ra opesipe.

AIREPA VAE REO OVOI
The New Testament in the Rotokas Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rotokas long Niugini
copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rotokas

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

1713bce3-5a15-5918-82c1-6b80c12df3bb